

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX Gegužė — May 10, 1974 Nr. 37

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVOS
KLAUSIMUNAUJAS VALSTYBĖS
DEPARTAMENTO
PAREISKIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Linden, N. J. skyriaus pirmininkas Vl. Tula į savo raštą gavo tokį Valstybės departamento sekretoriaus pavaduotojo C. C. Laise pareiškimą: "Prezidentas Nixonas prašė mane atsakyti į Jūsų komentarus JAV politikos Baltijos valstybių ir Simo Kudirkos klausimu... JAV niekada nėra pripažinusios priverstino Baltijos valstybių įjungimo, įvykdyto Sovietų Sąjungos. Mūsų pažiūros ir mūsų veiksmai derinasi su šia politine linija ir viešai patvirtinamos nuolat pripažįstant paskutiniųjų laisvų Baltijos valstybių vyriausybę diplomatiniais ir konsulariniais atstovais, o taip pat ir JAV oficialiuose vyriausybės pareigūnų raštuose bei įvairiuose viešuose forumuose, kaip Jungtinėse Tautose.

Mes esame įsitikinę, kad mūsų pastangos pagerinti Rytų-Vakarų santykius ir pasiekti pastovumo Europoje bus naudingos Baltijos valstybėms. Aš noriu jus patikinti, kad šios pastangos neįjungia jokių pakeitimų mūsų politikoje nepripažinti priverstino Baltijos valstybių inkorporavimo į Sovietų Sąjungą ir mūsų paramos visų tautų savęs apsisprendimo teisei.

JAV vyriausybė bandė kreiptis į sovietų pareigūnus p. Kudirkos reikalui. Sovietai mūsų intervenciją atmetė kaip bandymą kištis į jų vidaus reikalus. Vėliau darytos vyriausybės pastangos padėti p. Kudirkai per Tarptautinį Raudonąjį Kryžių taip pat buvo nesėkmingos. Mes kiek tik galime rūpestingiau sekėme p. Kudirkos kalinimo aplinkybes. Mūsų informacijos rodo, kad jis dabar atlieka 8 metų bausmę, nuteistas už išdavimą, Permės darbo stovykloje, Vakarų Sibire. Jo motina apie jį nieko tiesioginių ar netiesioginių negirdėjo nuo pat 1973 m. rugsėjo mėn. Mes tiriamo pranešimus, kad p. Kudirkos motina yra gimusi JAV-se ir kad todėl nuosekliai ji gali būti laikoma Amerikos piliete. Jeigu būtų nustatyta, kad ji yra Amerikos piliete ir kad Simas Kudirka, dėl savo motinos, gali taip pat reikalauti sau Amerikos pilietybės pripažinimo, aišku mes į tai atkreipsime sovietų vyriausybės dėmesį...

Mes mano, kad veiksmingiausia pagalba p. Kudirkai šiuo metu būtų suteikta privačių ir įvairių grupių veikimu, kas primintų sovietų vyriausybės žmonėms, kad Amerikos žmonėse yra nuolatinis susidomėjimas Kudirkos likimu".

Pasiruošimai Amerikos
Lietuvių kongresui

Amerikos Lietuvių Centro valdyba gegužės 1 d. sa-
(Nukelta į 2 psl.)

ŠNIPŲ TINKLE

Jis žinojo visas Bonnos paslaptis

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

"Man tai reikia viską išgyventi" — skundėsi ne prezidentas Nixonas, bet Vakarų Vokietijos kancleris Willy Brandt Bonnos seime oficialiai pripažindamas, kad vienas iš 3-jų jo asmeninių referentų buvo Rytų Vokie-

lus pripažinimas! Į partinį darbą įsitraukė ir jo žmona Christel, kuri, jei kuo išsiskyrė nuo kitų socialdemokratų, tai tik savo daugiau dešinėm pažiūra.

Brandtas su šnipu Guillaume, kai šis dar buvo laisvas.

tijos ir tuo pačiu sovietų šnipas. Tai ne pirmas ir ne paskutinis atsitikimas, kad sovietai šnipai randami ypatingai jautrioje Bonnos vyriausybės vietose. 1954 m. i Rytų Vokietiją perbėgo pats saugumo šefas Otto John, 1960 m. buvo suimtas socialdemokratų seimo atstovas Alfred Frenzel, šnipinėjęs Čekoslovakijai. 1961 metais suimtas Heinz Felfe, kuris buvo departamento direktorius šiaip jau labai sekmingoje vokiečių špionažo institucijoje - Bundesnachrichten dienst.

Dabar suimtas Guenter Guillaume, 47 m. amžiaus užėmė mažiau svarbią iš pirmo žvilgsnio vietą, jo titulas buvo mažiau skambus, kancleriui jis tik referavo apie partijų, profesinių sąjungų ir bažnytinių reikalus, tačiau nepaisant to: "Guenter Guillaume girdėjo viską, matė viską ir visur buvo. Rytų Vokietija buvo greičiau ir išsamiau informuojama apie kanclerio mintis, vyriausybės sumanymus ir ginčus negu daugumas Bonnos ministrų ir SPD partijos vadų" — liudija vyriausybei artimas Der Spiegel.

Kai trečiadienio, balandžio 24 dienos rytą 6 val. 32 m. i jo butą pasibeldė policija, Guillaume jai prisistatė su savo titulu, tačiau ne Vakarų Vokietijos: "Ich bin Hauptman der NVA. Ich bitte Sie meine Offizierschere zu respektieren". (Esu tautinės liaudies armijos (Rytų Vokietijos) kapitonas. Prašau respektuoti mano karininko garbę). Jis toliau tik pasakė tai, ką pagal Ženevos konvenciją, i nelaisvę patekę karo belaisviai turi pasakyti.

Guenter Guillaume i Vakarų Vokietiją atvyko iš Rytų Vokietijos su nemaža pabėgėlių banga, kurios niekas smulkiai netikrino. Frankfurte jis pradėjo dirbti kaip fotografas ir po trijų metų įstojo i socialdemokratų partiją.

Čia jis pasirodė toks uolus, paslaugus ir draugiškas, kad po 7 metų pakilo i vieno Frankfurto rajono partijos sekretorius. Politiškai jis buvo laikomas dešinės pakraipos socialdemokratu, kuris savo kolegą išpėdavo apie pavojus, su kuriais gali būti surištas Rytų Vokietijos oficia-

1969 metais Guillaume labai smarkiai dirbo už socialdemokrato Georg Leber išrinkimą i seimą Frankfurto rinkiminėje apylinkėje. Už tuos patarnavimus Leber jį rekomendavo aukščiau. Jis buvo paskirtas vyriausybės ryšininku prie unijų, kurios tada buvo susirūpinusios komunistų įtakos didėjimu darbininų tarpe. Ir toje vietoje jis taip gerai pasirodė, kad netrukus buvo pakviestas i paties kanclerio aplinką. Tiesa, jo pareigos čia lyg ir neturėjo daug reikalų su valstybės paslaptimis. Užsienio i vidaus reikalams kancleris turėjo kitus referentus, tačiau visur pasirodęs patarnauti Guillaume turėjo progos pamatyti ir ne tik jam skirtus raštus ar išgirsti pokalbius.

Tas pareigas Guillaume pradėjo eiti pereinamuoju laikotarpiu 1 dieną ir tada jį susidomėjo valstybės saugumo organai. Ne dėl kokio specialaus įtarimo, bet iš rutinos. Sekantiems ištigimams, kad Guillaume žmona Christel dažnai lankosi viename apartamentiniame name. Patikrinus paaiškėjo, kad ji lankydavosi pas tūlą Foerster porą. Vyras, kaip ir Guillaume buvo atbėgęs iš Rytų Vokietijos 1956 metais. Rytų Vokietijos kalėjimuose jis išsėdėjęs 8 metus, kur išmokęs labai gerai prancūziskai ir tos kalbos dabar mokinęs Christel Guillaume. (Foerster su žmona irgi buvo balandžio 24 d. suimti, bet netrukus paleisti).

Pereitų metų pavasari sekimas buvo sustiprintas, nes viena 'draugiška žvalgybos institucija' išpėjo vokiečius, kad Rytų Vokietija turi tokias informacijas, kurios galėjo kilti tik iš paties kanclerio istaigos. Iš tikro ir pačių vokiečių kontražvalgybos iššifruotos telegramos kalbėjo tą patį. Guillaume pasidarė taip įtartinas, kad apie tai buvo painformuotas pats kancleris ir paprašytas ji toliau palaikyti savo vietoje. Mat, žvalgybai rūpėjo ne tik ji suimti, bet ir išaiškinti visą organizaciją. Ypatingai norėjosi susekti jo tiesioginį viršininką, iš kurio Guillaume gaudavo įsakymus ir kuriam raportuodavo apie atliktus uždavinius. Kancleriui taip pat rūpėjo Guillaume suėmimą galimai toliau nutęsti, nes socialdemokratų prestižui paskutiniuoju laiku smarkiai kritus, Guillaume afera galėjo pakenkti artėjančiuose žemutinės Saksonijos rinkimuose.

Už tai, kai Guillaume prieš pat Velykas staiga savo mažiuku Opeliu išvažiavo i Prancūziją, jį pasekė bent šimtas vokiečių saugumiečių, kurie su prancūzų pareigūnų talka sekė kiekvieną jo žingsnį. Guillaume pagal saugumiečių apskaičiavimus turėjo susitikti su savo 'kontaktu'. Guillaume čia pastebėjo, kad yra sekamas. Po trumpos viešnagės prie Viduržemio jūros pakraščio jis staiga pasuko namo. Tai buvo ženklas, kad reikia skaitytis su Guillaume pabėgimu ir toliau delsti nebuvo galima. Juo labiau, kad vidaus reikalų ministris Genscher yra liberalas ir neturi jokio intereso padėti socialdemokratams artėjančiuose rinkimuose.

Tas pats Genscher pareiškė, kad Guillaume negali tikėtis greito iškeitimo i Rytuose suimtus šnipus ar nekaltus žmones. Guillaume i tai gali žiūrėti kiek skeptiškai. Ligšiolinė praktika parodė, kad beveik visi didesni šnipai yra iškeičiami. O Rytų Vokietija gali suimti tiek žmonių kad Bonnos vyriausybė 'žmoniškumo pagrindais' turėtų sutikti jį paleisti. To tikisi ir kiti Rytų Vokietijos generolo leitenanto Markus Wolf agentai Vakarų Vokietijoje, kurių jis ten turi netoli 1.000!

Gegužės 7 d. kancleris Brandt, prisidimdamas atsakymą už neapdairumą, atsistatydino.

Gegužės 7 d. kancleris Brandt, prisidimdamas atsakymą už neapdairumą, atsistatydino.

GRIŪVA PRIEŠ KUBĄ STATYTOS
UŽTVANKOS

BRONIUS AUŠROTAS

Prieš dešimtmetį dabartinis JAV prezidentas Nixonas buvo prieškomunistinių kovotojų eilėse "pirmasis riteris", bet jis labai pasikeitė tapęs prezidentu. Tiesiog negalima atpažinti. Jo vadovaujamos administracijos Valstybės ir Prekybos Departamentai pradėjo politikos ir biznio flirą su bolševikiniais kraštais. Biznio ir detente labui, buvo užmiršta, kad už geležinės uždangos dar nieko nepasiekė. Nebent tik tiek, kad keliolika tūkstančių SSSR piliečių išleidžiama emigruoti i Izraelį. Atrodo, kad toksai Sovietijos mostas daugiau reiškia negu šimtai konomis sutryptu sutarčių, apie kurias nenorima kalbėti, kad neužgavus sovietų.

H. Kissingeriui perėmus Valstybės Departamento vairą tas kooperavimas nužengė taip toli, kad ji būtų tiesiog galima pavadinti appeasement ar pataikavimu. Paskutinis appeasement labai ryškiai pasireiškė praėjusį mėnesį įvykusiame metiniame OAS (Organization of American States) suvažiavime Washington. Čia, JAV nuolankiai sutinkant, Argentinai buvo leista paroduoti i Kubą 42,000 įvairaus pobūdžio traktorių ir automobilių net už 80,000,000

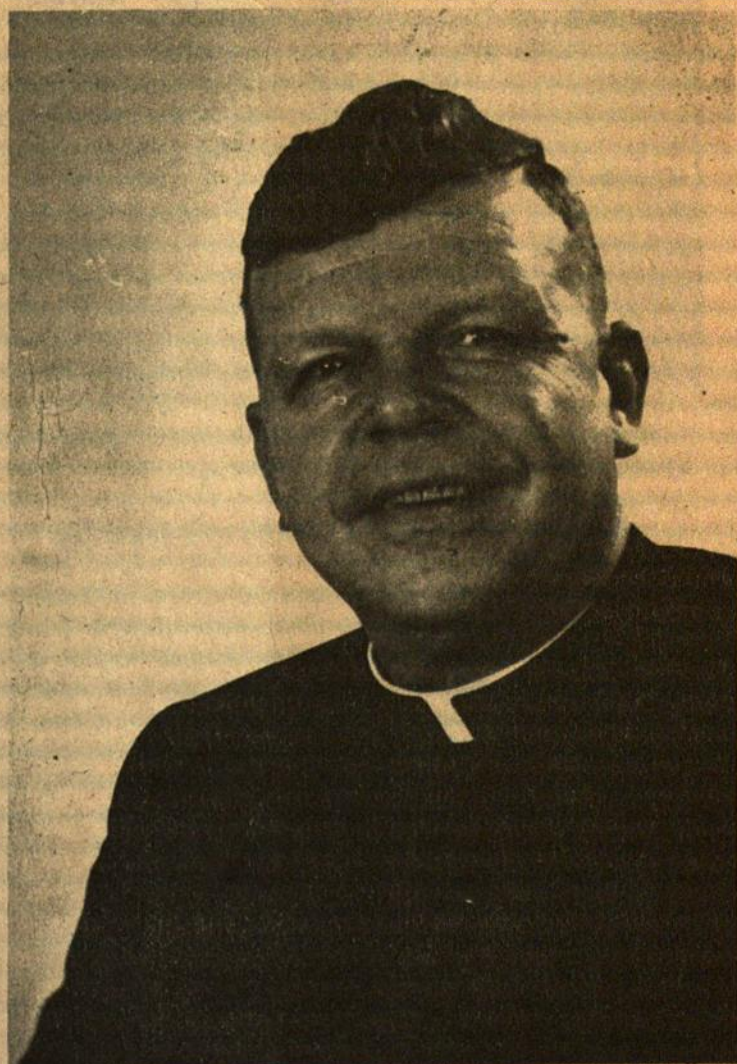
dolerių. Visi šie motoriniai, žinoma, buvo gaminami Fordo ir GM Argentinios įmonėse. Būk tai, ne tik Perono valdžia, kaip rašo Time, bet ir JAV didieji automobilių pramonės magnatai, iš Fordo ir GM įmonių, labai jau spaudė Amerikos valdžią, kad Argentinai būtų leista įvykdyti šį sandėrį. Sakoma, kad Argentinios vyriausybė net pagrasinusi, "jeigu nepritarsite šiam mūsų bizniui, tada nusavinsime jūsų įmones".

Kissingeris, girdėdamas tokią nemalonią gaidą iš Buenos Aires, atvirai pasakė: "girdi mums yra daug svarbiau geri santykiai su Argentinai, negu ten koki nors traktoriai".

Time taip pat primena, kad nuo 1964 m., kai JAV su OAS įvedė ūkinio boikoto suvaržymus prieš Kubą, septyni, iš dešimties OAS narių, prekiaavo su Kuba ir per 1973 m. prekybinis Kubos balansas su kitais L. Amerikos kraštais pasiekė net 10,000,000 dolerių. Tai nemažai pinigų suma tokiai Castro nualintai Kubai.

Naujų skersvėjų įsibrovimas i OAS anksčiau buvo gan darnia prieš Cast-

(Nukelta i 2 psl.)

Sv. Jurgio lietuvių parapijos Clevelande klebonas kun. Balys Ivanauskas, nuoširdus Dirvos rėmėjas, ši sekmadienį, gegužės 12 d. švenčia 35 metų kunigystės sukaktį. Dirva jungiasi prie parapijiečių su nuoširdžiaisiais linkėjimais sėkmingai tęsti lietuvių pastoracijos darbą Clevelande.

BRANGIAUSIO PERLO ŽVEJYS

Klebono B. Ivanausko 35 m. kunigystės
sukakties proga

Tėv. Dr. Tomas Žiūraitis, O.P.

Jūroje geriausi perlai, atsiradę perlinių austrių vidaus izoliuotoje žaizdoje, pasislėpę giliai vandenyje, kartais net nuo 10 iki 15 metrų gilumoje. Galima rasti visokios rūšies perlą: baltą, geltoną, mėlyną, violetinį, juodą ir kitokių. Perlą žvejai gal labiausiai pasišvenčia,

ieškodami tokių perlą, kurie savo sidabrinio žvilgesio gyvastingumu labiausiai patraukia kiekvieno pastabaus žmogaus dėmesį, labiausiai akį veria. Perlą randama ir kai kurių kraštų ežeruose, upėse. Tai ne perlinių austrių žaizdoje gimusių vertybė, bet tam tikrų moliuskų kilmės perliukai. Vis dėlto jūroje geriausi perlai, kurių nepasigausi, kaip mūsų Baltijos bangų atnešto aukso — gintaro brandaus. Tenka kartais leisti i didžius pavojus, ieškant jūros gėlmės iš žaizdos ištryškusios vertybės — perlo nuostabaus.

Audringiausia jūra — tai šis pasaulis. Brangiausias perlas — žmogiškoji asmenybė: gimusi gyvenimo kovoje, skaidrėjanti ir tobulėjanti prasmingos kančios ir kūrybinio džiaugsmo gelmių sūtarine.

Asmenybės geriausiai žino, ką reiškia toji audringiausia jūra, jos atvirybė viskam: gyvenimui ir mardėjimui, mirčiai ir prisikėlimui. Ir asmenybės reikia talkos ir net pagalbos. Reikia Dievo ir žmogaus pašvęstųjų. Reikia Kristaus įpėdinių, kurie drąsiai leistųsi i tą audringiausią jūrą — i šį tragiškąjį pasaulį, ieškodami žmogaus tarp žmonių, o ypač brangiausio perlo — žmogiškosios asmenybės. Tai Dievo ir žmogaus pašvęstų pasiryžėlių misija.

Vienas iš tų pasiryžėlių yra kun. kleb. Balys Ivanauskas, "amerikonukas" gerai kalbantis lietuviškai, žinomas lietuvis patriotas, pirmasis Clevelando Lietuvių Namų rėmėjas, visada gyvenęs ne tik savo parapijos, bet i viso lietuvių religiniais ir tautiniais rūpesčiais. Labiausiai mėgstas Dirva, nes jos puslapiai esą

(Nukelta i 7 psl.)

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Skautai vyčiai (dešinėje) jubiliejinėje stovykloje Sydnejuje vėliavos pakėlimo iškilmėse...

Skautų vyčių sukaktuvės

Sydnejaus skautų vyčių "Geležinio Vilko" būreliui suėjo 21-ri metai. Steigiamajame susirinkime 1953 metais dalyvavo du skautai vyčiai: B. Žalys ir T. Rotcas ir trys kandidatai: R. Jaselskis (pereitais metais miręs Chicagoje) V. Šliogeris ir V. Čižauskas. Šių metų gale šis būrelis jau turėjo 6 skautus vyčius ir 12 kandidatų, kuriems vadovavo dabartinis paskautininkas B. Žalys. Nuo to laiko būrelis veidas ir vadovai keitėsi išauginant eilę naujų vyčių ir pamažu perleidžiant jiems ne tik vyčių, bet ir visų Sydnejaus skautų vadovavimą, kas aiškiai parodo, kad mūsų senųjų skautų pasėta pati pirmoji skautiška vyčių sėkla, labai gražiai dar ir dabar bujoja visame skautiškame gyvenime. Per tuos išstisus metus, šiam veikliam būreliui yra vadovavę: T. Rotcas, V. Deikus, Alg. Vasaris, I. Pranulis, V. Šliogeris, V. Gaidžionis, A. Garolis, kurio vadovavimo metu 1961 metais būrelis persitvarko į to pačio vardo draugovę, M. Rudys, G. Sauka, A. Alčiauskas (gyvenantis dabar Amerikoje), A. Laurinaitis (žuvęs auto katastrofoje), A. Sankauskas, R. Badauskas, R. Bukevičius ir šiuo metu skautams vyčiams vadovauja J. Belkus.

Skautai vyčiai savo veikla ir darbu yra labai daug prisidėję prie viso Sydnejaus skautiško gyvenimo. Paskutiniųjų metų ir visą Sydnejaus skautų stovyklą tvarkė ir jai vadovavo vieni skautai vyčiai, pirmą kartą atsiskyrę nuo iki šiol buvusių senųjų tradicijų, tai vyresniųjų mūsų skautų vadovavimo. Atrodo, kad ir pati sovykla buvo gerai pasisekusi.

Vėlykų švenčių metu teko susipažinti net su penkiais mūsų svečiais iš Amerikos. Tai buvo Jonas Jasiūnas, Gytis Kvedaras, Rimas Aniliauskas, Vincas Stokas ir Birutė Pinkutė. Šie keturi Amerikos lietuviai ir puiki bei linksma jų partnerė Birutė, yra universitetų graduantai, daugumoje iš Kalifornijos. Sugalvoję pasivažinėti po puikias Pacifiko salas, jie kuriam laikui buvo apsisotę ir Sydnejuje, kur juos mūsų gražiosios mokytojos Violeta Bitinaitė ir Giedrė Gustaitė (atvykusi iš Los Angeles) supažindino su kitais sydnėjiskiais kolegomis, pavaišino Lietuvių Klube, aprūdė Sydnejų ir vėliau su širdgėla, išlydėjo. Atsisveikinant svečiai iš Amerikos prižadėjo labai greitai atsisirasti ir vėl Australijoje ir šį kartą pabūti kiek ilgiau, nes jų pasisakymais, mes jiems gana patikom.

Nedidelėje Geelongo (apie 40 mylių nuotolis nuo Mel-

bourn) lietuvių kolonijoje labai stipriai yra išsikūręs sporto klubas "Vyčiai". Be savo labai gražios sportinės veiklos australų tarpe, kur lietuvių vardas yra labai gerai žinomas ir gerbiamas, dažnai jų puikias pergales aprašant vietinėje spaudoje ir lietuvių visuomenėje Geelongo sportininkai atlieka didelį lietuvišką darbą. Klube yra aktyvių 60 narių, turima 8-nios krepšinio komandos, dvi tinklinio ir stalo teniso, neskaitant golfo, šachmatų ir kt. Klubas turi didelį rėmėjų ir sporto bičiulių avangardą, kurie visuomet sportininkams padeda. Įvykusiame susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba, kurios pirmininku tapo L. Volodka ir nariais: V. Breneizeris, L. Bungarda, A. Jančiauskaitė ir L. Šrederytė. Klubo kasoje yra apie 1500 dolerių, kas parodo aktyvų sportinį gyvenimą šioje nedidelėje lietuvių kolonijoje.

Sydnejaus Lietuvių Klube trečiadienį vakarai tapo labai populiarius visu šachmatininkų tarpe. Čia trečiadieniais susirenka iki 30 šachmatininkų, kurie žaidžia pirmenybių arba tarpusavio rungtynes. Klubo valdyba, norėdama kuo daugiau jaunimo pritraukti prie šachmatų sporto, pakvietė Sydnejaus lietuvių meisterius dr. I. Venclovą ir V. Patasių duoti specialias pamokas pradedantiems žaidėjams, ką jie sutiko padaryti.

Australijos ir Amerikos jaunimui gerai pažįstamas Australijos iškylusis sportininkas ir skautas Algis Milvydas, metus laiko Sydnejaus N.S.W. universitete gilinęs savo studijas, išgijo kelių statybos inžinerijos magistro laipsnį. M. Eng. Sc. Siame kurse jis, iš buvusių septynių diplomantų baigė pačiu pirmuoju su aukštais honoro laipsniais.

Melbournio Lietuvių socialinės globos moterų draugijos piknikas su ligoniais.

Algis, nuo pat savo jaunų vaikystės dienų įsijungia į skautišką ir sportinį lietuvių gyvenimą. Skautuose jis yra vyr. skiltininkas ir skautas vytis, kai sportiniame gyvenime jo karjera yra daug platesnė. Be Melbournio "Varpo" Sydnejaus "Kovo" ir Australijos lietuvių krepšinio ir tinklinio rinkinių, jis trejus metus buvo Viktorijos jaunių iki 18-kos metų rinktinėje. Taip pat jis atstovavo Australijos lietuvių jų pasisekusioje išvykoje į Ameriką, kur jis buvo vienas iš pagrindinių krepšinininkų. Tuo pačiu jis atstovavo mūsų jaunimą ir P.L. Jaunimo II-me Kongrese. Be sporto ir skautų, jis yra aktyvus Liet. Studentų S-gos narys, priklauso korporacijai "Romuvai" ir šoka tautinius šokius žinomoje Melbournio "Klumpakojo" grupėje.

Naujasis magistras inž. Algis Milvydas.

Australijos lietuvių jaunimo tarpe inž. Alg. Milvydas yra tikras pavyzdys tiek savo puikiais asmeniniais siekimais, tiek ir savo visa laikysena ir puikia lietuviška galvosena. Todėl nenustabu, kad Australijos lietuvių šį gabų 24-rių metų inžinierių skaito savo išskirtiniu lietuviškuoju jaunimo ambasadorium. Sveikinant šį, savo jaunąjį prietelių aš tenoriu jam palinkėti, kad ir ateityje jis nepamirštų savo lietuviškųjų pareigų nei kasdieniniame gyvenime, nei savo sporto aikštėje ir nei savo kitų jaunųjų draugų tarpe, parodant, kad būnant ir geru lietuviu, gali taip pat labai daug atsiekti ir tuo pačiu didžiuotis jo puikiu tėvų jam jaunystėje įdiegta lietuviškumo meile.

Sostinėje Canberroje lietuvišką šeimą sukūrė dantistas Gytis Šimkus su gailėstingąja seserimi Nijole Gružaускаite. Gytis, baigęs Adelaidėje universitetą ir savo praktiką pradėjęs sostinėje, čia vėl pradėjo šokti tautinius šokius ir susipažino su kita šokėja Nijole. Vestuvės įvyko Canberros Lietuvių Klubo salėje, dalyvaujant virš šimtui svečių iš visos Australijos. Jungtu-

LIETUVOS KLAUSIMU...

(Atkelta iš 1 psl.)

vo būstinėje Chicagoje turėjo posėdį, kurio metu daugiausia buvo svarstomi 8-to Amerikos lietuvių kongreso reikalai. Posėdį pravedė pirm. dr. K. Bobelis. Jis kongrese padarys pranešimą apie Altos paskutinių 5 metų veiklą ir nurodys tolimesnes veiklos gaires. T. Blinstrubas, kun. A. Stašys, dr. V. Šimaitis ir dr. K. Šidlauskas painformavo apie kongreso numatomas paskaitas Lietuvos laisvinimo reikalais. Kun. A. Stašys pranešė, kad meninę programą išpildyti kviečiamas jungtinis Dainavos, Tėviškės ir Ziono parapijos choras. Kun. Stašys, I. Blinstrubienė ir banketo šeimininkė O. Gradinskienė apžiūrėjo Pick - Congress viešb. patalpas, kurios kongresui patogios. Kun. J. Prunskis painformavo, kad prieš kongresą bus išleista programos knyga, o vėliau — kongreso darbų knyga. Be suminėtų posėdį dar dalyvavo J. Skorubskas, pranešęs apie kongreso finansus, E. Vilimaitė, A. Pakalniškis, T. Kuzienė, E. Smilgys.

Amerikos Lietuvių Tarybos laiškas Turkijos prezidentui

Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, pasiuntė laišką Turkijos prezidentui Fahri Koruturk. Laiške milijono lietuvių kilmės JAV gyventojų vardu prašo padaryti įtakos, kad būtų išlaisvinti Pranas ir Algirdas Brazinskai. Pažymima, kad jie tik stengėsi pasiekti laisvę, ištrūkdami iš sovietinės tironijos, o dabar nuo 1970 m. spalio 15 d. laikomi Turkijos kalėjime. Psichinė ir fizinė įtampa neigiamai veikia į jų sveikatą. Laiške primenama, kad Lietuva visada buvo draugiškuose santykiuose su Turkija ir prašoma, kad Turkijos 50 m. sukakties proga skelbiant amnestiją ji būtų priimta ir Brazinskas.

Altos laiškas Turkijos teisingumo ir užs. reik. ministeriams

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. K. Bobelis pasiuntė laiškus Turkijos teisingumo ministeriui Sevket Kazan ir užsienio reikalų ministeriui Turan Gunes. Laiškuose primenama kaip Brazinskai siekė lėktuvu iš sovietų tironijos pabėgti į laisvę ir

vių apeigas altiko Sydnejaus klebonas kun. P. Butkus, kuris prieš 25-rius metus Sydnejuje sujungė ir jaunosios tėvus. vaišes ir vestuvinis balius praėjo labai iškilioje nuotaikoje. Buvo gautas sveikinimų iš įvairių pasaulio kraštų, kuriuos prieš vestuves jaunasis aplankė savo pasaulinėje kelionėje. Nuolatiniam gyvenimui jaunieji Šimkai, kaip ir jų tėvai, pasirinko sostinės miestą, kas šią nedidelę, bet stiprią lietuvių koloniją padidino susipratusia puikia jauna lietuviška šeima.

Melbournio Soc. Globos Mot. D-jos išrinktoji valdyba pasiskirstė sekančiomis pareigomis: E. Šeikienė — pirm., Br. Bitienė — sekr., V. Baltokienė — ižd., A. Griepalėnė ir M. Sodaitienė — ligonių lankytojos, O. Plečkauskienė ir E. Balčiūnienė — parengimų vadovės.

nuo to laiko jie yra Turkijos kalėjime, kur jų sveikata yra labai pasunkėjusi. Primenami simpatingi lietuvių tautos ryšiai su laisvės pasiekusia turkų tauta, primenama Lietuvos vergija ir lietuvių kilmės amerikiečių susirūpinimas išlaisvinimu. Brazinskai yra Lietuvos laisvės siekimų simbolis, o jie jau daugiau kaip 3 metai laikomi kalėjime, kuris labai ardo jų sveikatą. Prašoma, kad Turkijos 50 m. sukakties proga skelbiama amnestija atneštų laisvę ir Brazinskams.

Lietuvis tarptautiniame komitete ginti demokratiją

Venecueloje veikia tarptautinis tautybių komitetas ginti demokratiją CIPDEM, kuris ypač susirūpinęs priešinti komunistinei tironijai. Balandžio mėnesį buvo įvesdinta nauja to komiteto vadovybė. Naujoje valdyboje yra ir lietuvis inž. Vladas Venckus.

Plačiai nuskambėjęs lietuvių laimėjimas

Viktorijos Jacobsen-Jakubėnienės ir kitų lietuvių pastangomis įvairių valstijų festivalyje St. Petersburg mieste įvykusiame parade buvo vežamas giliai įspūdingas dail. A. Rūkštelės su taktininkais sukurtas gyvasis paveikslas, pavaiduojąs ir kalėjime laikoma

Simą Kudirką. Įvykis plačiai aprašytas St. Petersburg apylinkių spaudoje ir plačiai pagarsėjo įvairiose vietose, išskeldamas lietuvių vardą ir Lietuvos laisvės ilgesius vergijoje.

Amerikiečiai neužmiršta Kalantos

Laikraštis "Worcester Sunday Telegram" išidėjo Associated Press informaciją apie vienos moters pastangas Tarptautinės moterų dienos proga susidegimimo auka Maskvos Raudonojoje aikštėje pareikšti protestą prieš priespaudą Sovietų Sąjungoje. Informacijoje primenama, kad 1972 metais gegužės mėnesį Kaune protestuodamas prieš bolševikų okupaciją liepsnose savo gyvastį paaukojo Romas Kalanta, 20 m., šaukdamas: "Laisvės Lietuvai".

Amerikos lietuvių kongreso spaudos komisija

Sudaroma Amerikos kongreso, įvyksiančio rugsėjo 28-29 d. Chicagoje, Pick-Congress viešbuty, spaudos, radijo ir TV komisija. Tuo reikalu Amerikos Lietuvių Taryba išsiuntinėjo raštus laikraščių redakcijoms, lietuvių radijo ir televizijų programų vedėjams, kad nurodytų savo atstovus į šią komisiją.

ALT Informacija
1974 m. gegužės 3 d.

Griūva prieš Kubą...

(Atkelta iš 1 psl.)

ro nukreiptą liniją pasireiškė tuo, kad paskutinėje OAS konferencijoje Kuba pakviesta dalyvauti 1975 m. Buenos Aires, kovo mėnesį įvyksiančioje OAS metinėje konferencijoje. Šio pakvietimo pirmuoju smuku grojo Meksika, kuri, nežiūrint prieš Meksiką nukreiptų teroristinių aktų iš Kubos pusės, neriasi iš kailio, kad tik užsitarnautų diktatoriaus Castro malonės... Ir tik viena Čilė tepasipriešino šiai pataikavimo komedijai. Net ir tokia prieškomunistinė Brazilija ir ta nepakėlė bal-

so, kuris būtų gana svarus Pietų Amerikos reikaluose kad Kuba liktų už durų 1975 m. OAS suvažiavime.

Time toliau komentuoja, kad girdi, Nixono administracija, nuolaidžiaudama kitiems OAS nariams, laimėjo 11-ka mėnesių laiko; gi per šį laikotarpį konservatyvūs pietinių JAV valstijų senatoriai, kurie yra griežtai priešinę bet kokiam Kubos priėmimui į OAS tautų šeimą, turės progą pabal-suoti Watergate byloje. Ir nuo jų balso gali priklausyti tolimesnis Nixono karjeros kelias...

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50th Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYCIOS

DIRVA THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

Telephone: (216) 431-6344
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

MAILING ADDRESS
P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA METAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKUNAS

VIENOS KRYPTIES GATVĖS MUZIKANTAI

STASYS PERMINAS

Balandžio 8 d. Maskvoje pasibaigė Penktasis sovietinių kompozitorių sąjungos suvažiavimas.

Visi gerai žino, kad tą suvažiavimą organizavo biurokratinis valstybės aparatas. Visi gerai žino, kad kiekvieną kompozitorių, kuris sovietų valstybėje naudojasi teise kurti, kurio kūriniai akceptuojami, estradose atliekami, net į užsienį eksportuojami, biurokratai žiūri biurokratiškai. Toks kompozitorius yra valdininkas. Jo talentas yra priemonė, kuria kompozitorius gali naudotis tam tikrame, gana ribotame lauke, būtinai orientuodamas savo kūrybinius siekius į privalomą taikinį.

Kalbame apie "socialistinio realizmo" dogmą sovietinėje muzikoje. Per šį suvažiavimą, matyti naujai pabloginta, į garsenybių lūpas įbrukta, ta dogma vėl įtvirtinta ant pedestalų.

"Socialistinio realizmo" metodas, kurį M. Gorkis sutapatino su savo aiškiai agitacinio romano "Motina" rašymo metodu, atskambėjo kompozitorių suvažiavimo orkestre kaip tikras sovietinio muzikinio gyvenimo leitmotyvas. Didelį vardai žengė į suvažiavimo tribūną ir turavojo komparijos leitmotyvui.

Kompozitorius (ir doleris milijonierius, nes jo plokštelės išleistos ir Amerikoje) Dimitrijus Šostakovičius deklaravo šitokią "leitmotyvą":

"Ryšys su liaudimi, su laikotarpiu, kuriame gyvenime – kiekvieno tikro menininko kūrybos pagrindų pagrindas. Iš tikrųjų šiam priesaikiui buvo dideli mūsų pirmtakai, kurių palikimą šiandien vadiname klasika. Mes taip pat siekiame savo kūryba atspindėti liaudies mintis ir lūkesčius, tarnauti jos interesams. Ir tas, kas neigia šį pagrindinį realistinio meno principą, patenka gyvenimo ir meno šalikėlenai..."

Dmitrijus Šostakovičius atstovauja sudrausmintų kūrėjų tipą. 1929 metais tas kompozitorius, dar būdamas labai jaunas ir todėl drąsesnis, ėmė rašyti "savarankiai". Šitaip parašęs dvi operas Šostakovičius buvo apkaltintas "dekadentizmu", "nuokrypomis", "pilietišku išdavimu". Kompozitorius at-

nakčio valandą pro duris įsigriovė, i jo viešbučio numerį. Vargšas sovietinis čelistas Amerikos žemėje!

liko viešą atgailą, pasižėdė kurti "pilietiška". Toliau jis kūrė tikrai "pilietiška", simfonijų leitmotyvai tapo revoliucingi, Spalio revoliucijos motyvai grindė kūrinius, kompartijai buvo sugiedotos giesmės. Šostakovičius buvo apipiltas penkiomis Stalino premijomis. Kada Stalinas išvirto, dingo jo vardo premija. Įvedus Lenino premiją, Kremlius suskubo ir vieną Lenino premiją primesti prie penkių, anksčiau duotų, stalininių.

Dmitrijus Šostakovičius sovietinėje muzikoje yra atakmuo Michailui Šolochovui sovietinėje prozoje. Tai agitatorius stambaus kalibro, bet mums, šilto ir šalto mačiusiems lietuviams, jis yra tiktai agitacinio teksto deklamatorius. Šostakovičius jau gerokai apseno, susidrausmino, tapo antisolženicinio tipo susitaikėliu su tuo režimu, kuris jį jauną, lupę diržą už kūrybinį savarankumą.

Kodėl mes vadiname garsaus kompozitoriaus pareiškimą pigiu, agitaciniu plepėliu? Dėlto, kad šiame pareiškime sutrypta istorinė tiesa. Šostakovičius sugretina klasiką su sovietine buitimi. Ta muzikinių kūrinių visuma, kurią jis vadiną apibendrinančiai "klasika", buvo kurta laisvės sąlygose. Tada režimai, kokie jie bebūtų, neprievartavo kūrėjų. Nei vienas garsusis "klasikas" kompozitorius nedievagojosi režimo biurokratams, nesiteisino, neprižadėjo kurti pagal režimo partitūrą. Šostakovičius gi pats yra režimo dirželio plaktas ir drausmintas. Ta jo "klasika", kada kūrėjai reiškė savo ir žmonių siekius, buvo individualinės kūrybos laikotarpis.

"Pravda", o paskui ją ir lietuviškai leidžiamas "Literatūros ir meno" savaitinukas, sako: "Tarnavimas liaudžiai, ištikimybė idėjiniams-meningams socialistinio meno principams buvo ir yra tos gairės, kuriomis žymimos tarybinės muzikos ateities perspektyvos". Tai yra maršavimas vienos krypties gatve. Šitaip nedarė garsieji Šostakovičiaus "klasikos" pranokėjai. Ir niekas šitaip elgtis jų neprievartavo.

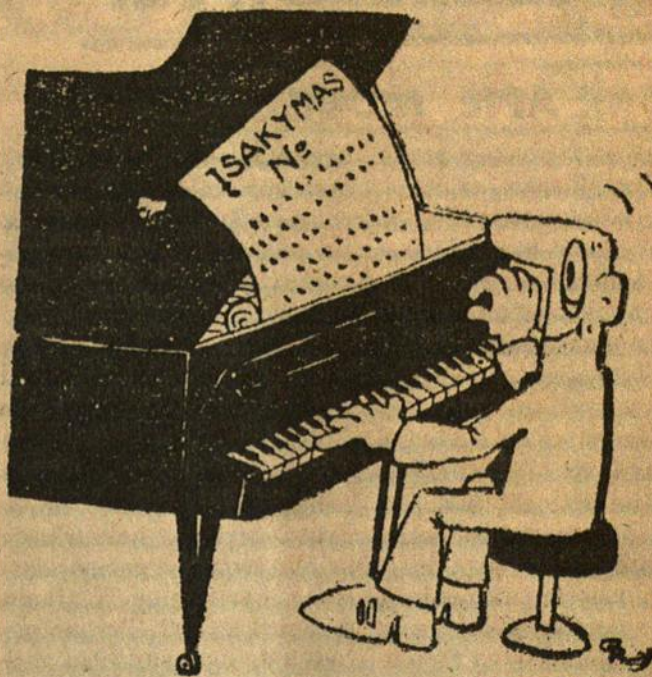
Visi tie Šostakovičiaus pamėti "klasikai" uždustų prievartiniame sovietų drausminime. Nėra lengva sukurti tarp individualių savo talento siekių ir režimo biurokratų "pilietiško" abecėlės.

"Tarnavimu liaudžiai ir jos interesams" nelengva pridengti siaurų ir spekuliatyvių politinės partijos siekių šlovinimu. Todėl garsus kompozitorius Dmitrijus Šostakovičius kompozitorių suvažiavime atliko eilinio propagandisto rolę. Kaip tiksliai laisvame pasaulyje populiarūs tie jo kūriniai, kur "revoliucinė patetika" priblėsta, o prakalba jo savaimingas talentas.

Taip vadinamos sovietinės muzikos kryptį režimas suka i "suartėjimą su liaudimi". "Kompozitoriaus fantazija praturtina ryškiais komunistinės visuomenės statytojų gyvenimo ir kovos išpūdziais..." pareiškė sąjungos sekretorius T. Chrenikovas.

Jam turavoja "Pravda", lengvai išsprendusi "suartėjimo su liaudimi" dilemą: "Tarybinė liaudis suinteresuota sukūrimu tokių kūrinių, kuriuose būtų teisin-

SOVIETINIO KOMPOZITORIAUS
"KŪRYBINĖ LAISVĖ"

-- Do, re, mi, sol, lia! Partijos vakai!

gai atspindima tikrovė, su didele menine jėga įtvirtinamos komunizmo idėjos."

Čia mes galėtumėm pastatyti tašką. "Socialistinio realizmo" metodo prievarta niekad nebuvo tokia kūrėjų įpareigojanti, kaip kad šio kompozitorių suvažiavimo kalbose.

Keistoka, kad dirstelėje i savo, išieviškąjį daržą, regime, nustebe, "socialistinio realizmo" nepažinimą; ignoranciją, tos ignorancijos gana akiplėšišką demonstravimą. Tikram mūsų apmaudui, ši ignorancija suksambėjo mėnesinio kultūros žurnalo "Aidai" pareiškimuose. Knygų recenzijos ten yra redakcijos užsakomos, todėl redakcija priima visą atsakomybę už recenzentų tvirtinimus.

"Aiduose" driso primesti išieviškos rašytojams artėsi ar atokesnį ryšį su visuomene! Recenzentas nepasistengė savo įtarinėjimų įrodyti pavyzdžiais, bet sugavęs "ryšių su išieviška visuomene" pėdsakus, narsiai pareiškė -- socialistinis realizmas reikalauja ryšių su visuomene, reikalauja atstovauti visuomenės interesus, ergo -- išievių proza paremta socialistinio realizmo metodu.

Niekad dar nebuvo tiek daug literatūrinės ignorancijos pasakytą keliais žodžiais! Redakcijos adoptuotas "recenzentas", atrodo, nė negirdėjo, kaip skamba socialistinio metodo aptarimas TSRS rašytojų sąjungos statute.

Štai, kaip socialistinis realizmas tame statute nuskaitas:

"Socialistinis realizmas iš rašytojo reikalauja tikro buities vaidavimo revoliucin game jos plėtojimosi ir leidžia rašytojui naudotis individualiomis jo talento savybėmis". Kas tai per sąvoka "revoliucingasis buities plėtojimas"? Tekstas paaiškina: "socialistinės visuomenės tvėrimasis jos kelyje i komunizmą".

"Socialistinis realizmas iškūnia komunizinio partiskumo principus mene ir vaizduoja tikruosius liaudies interesus, komunizmo idealų šviesoje", paaiškina L. Timofejevas ir N. Vengrovas, akademikai, "Literatūros žodyno" (1963) paraštėje.

Nobelio premininkas emigrantas rašytojas I. Buninas nuostabiai vaizdavo tikrovę savo kūriniuose. Bet jis niekino socialistinį realizmą. Todėl M. Gorkis pamerkė I. Buniną, sakydamas: "Buninas nesugebėjo išgalsti savo talento kaip peilį ir durti tuo peiliu kur reikia, revoliucijai betalkinant".

Tas 'revoliucijos peilis', 'socialistinio realizmo' metodas, būtinas kiekvienam sovietiniam kūrėjui. Tai vie-

nintėlis išraiškos metodas. O 'Aidų' redakcijos patikėtinis išievių rašytojo ryšį su savo visuomene vadina "išievišku socialistiniu realizmu"! Priešingai, kelių "profesionalų" klika, norinti priversti išievišką prozą rašyti pagal tos klikos partitūrą, yra "socialistinio realizmo" diktato erzatas išieviškos, tokio miniatiūrinio, literatūrinio gyvenimo apyvokėje...

Grįždami prie rašinio temos, graudžiai matome, kad TSRS Kompozitorių sąjungos suvažiavime nebuvo lietuvių kompozitorių pareiškimų. Gal būt ir buvo, bet merdi tokie kur nors redakciniųose "čyčiuose", eretiškų nuomonių bieškanč, pagal 'socialistinį realizmą' tekstą begryninanč.

Tačiau ne tuščiam kalbėjo Maskvoje kompozitoriai, ne šiaip sau garsusis antidisidentas D. Šostakovičius adoravo 'socialistinį realizmą' muzikoje. 'Pravda' užtikrina, o "Literatūra ir menas" ataidi: "suvažiavime liesti klausimai bus svarstomi ir profesionalioje auditorijoje, ir klausytojų tarpe. Tai padės įvairiapusiškai apžvelgti ir mūsų respublikos muzikinį gyvenimą, spręsti jo problemas..."

Tad pasinaudoję tuo įpareigojimu, dirstelėje i "suvažiavimo klausimų" agenda. Matome, kad "klausimų" kaip ir nebūta. Buvo raginimai ir prigąsdinimai neprarasti socialistinio kelio dėl ... buržuazinio, dekadentinio takelio. Kompozitoriai paversti vienos krypties gatvės muzikantais. Kažin kur gretomis čia klūpinuoja ir 'Aidų' patikėtinis, nesusigaudamas vienos krypties gatvės trafike, vis manydamas, kad 'socialistinio realizmo' iškaba reiškia dviejų krypčių judėjimą.

UTILITY MAN

Needed full time. For East Side High Rise Apartment complex. Good starting salary, paid vacation and other fringe benefits.

Mon. thru Fri. 40 hour work week.

(Must be able to read & write English).

FOR APPOINTMENT CALL

216-486-7700

(34-36)

JOURNEYMEN TRUCK MECHANICS

Starting rate: \$5.63 per hour and up. Plus cost of living. Unlimited overtime.

Comprehensive fringe benefits. For full details write or call

JACK HOAGLIN (517) 629-2141

Manager of Employee Services

Albion Malleable Division

HAYES-ALBION CORP.

ALBION, MICHIGAN

An Equal Opportunity Employer (36-39)

MACHINISTS

Full or part time. Experienced on LATHES, MILLING MACHINES etc.

Overtime, days only and fringes.

VAN EPPS DESIGN & DEVELOPMENT CO.

4760 VAN EPPS RD. BROOKLYN HEIGHTS, OHIO

216-661-1337 (36-39)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINA**

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir
677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

SAUGUMIEČIO KLIEDĖJIMAI KAMERINĖS MUZIKOS ŽENKLE

Neseniai Jungtinėse Amerikos Valstybėse gastroliavo sovietinis kamerinės muzikos kvartetas. Detentės palaimoje tokios gastrolės nėra sensacija. Tai kultūrinų mainų rutina. Gastroliavo ir išvažiavo. Juo labiau, kad šio kamerinio kvarteto sovietai negarsino, palankių jam recenzijų neužpiko. Bet lietuviai išieviai tas gastroles pastebėjo. Visi keturi muzikino vieno dalyviai yra lietuviai. "Pažangieji" kvarteto koncertų beveik nelankė. Jie kamerinės muzikos nesuvalkio. "Pažangioje" spaudoje visiškai nebuvo šio daug atsiekusio kvarteto koncertų recenzijų. Kvartetas, davęs koncertų amerikėnėms organizacijoms, sulaukė katučių. Bet ir čia ryškesnių viešų vertinimų nebūta. Tokia nuoskauda tikrai parūpino koncertantams sovietinis nerūpestingumas.

Kvarteto dalyviai susitiko su savo giminėmis -- tad, šiuo požiūriu -- gastrolės buvo "family reunion" ženkle. Tai sentimentalų, žmogiška ir suprantama.

Kaip visad būna, koncertantus lydėjo keletas sovietinių "patikimųjų". Ok. Lietuvon sugrįžus, šie "patikimieji" ėmė groti kitos, ne kamerinės muzikos repertuarą. To repertuaro gaidos žvgygaujantčiai -- enkavedistinės, leitmotyvas -- akiplėšiškas melas. Kalbame apie pamišėliškai kvailus Juozo Nekrošiaus "reportažus" iš kvarteto kelionės, kurie pradėjo rodytis "LTSR kūrybinių sąjungų savaitraštyje" ("Literatūra ir menas"). Tas Juozelis ir buvo vienas iš tų kvarteto "sputnikų", kurie kelionės metu ganė koncertantus savo akimis, sekė jų susitikimus ir pokalbius. Apagstęs savo išpūdzius tiesiog liguisto sovietinio melo žiedais, Juozelis pateikė savo "kūrinį" "Kūrybinių sąjungų savaitraščiui".

Juozas Nekrošius nėra koks lenininis šukių iš sveiko proto išstumtas "komosmolcas", bet vyras su ūsais. Netrukus jam sukaks keturiasdešimt! Jo "kūrybinė" biografija: satyrikas ir žurnalistas. Deja, toks jis nėra. Žurnalistas privalo pažinti medžiagą, apie kurią rašo ir nemeluoti. Satyrikas turėti bent minimalią humoro dozę. Juozas Nekrošius, kiek matome jį iš kamerinio kvarteto kelionės reportažų, yra tipingas, trafaletinis sovietinis duoneliuotojas. Jis rašo pagal savo viršininko direktyvas. Jei-gu toms direktyvoms ryškingi realios medžiagos nėra, Nekrošius nevengia ir pameluoti. Ir "melas gali būti menu", bet Nekrošius nėra menininkas. Jo melas prastas, grubus, atmaskuojamas. Pav. rašydamas, kad tiksliai maža dalelytė išievių palinkusi i "vadavimą", Ne-

laiškai Dirvai

DAR APIE MOBILIZACIJĄ...

Tariant K. Janutos žodžiais: "Kaip atsargos karininkas ir aš buvau mobilizuotas". Todėl, kaip ką patyręs ir žinodamas, noriu patikslinti anksčiau minėtą pokalbį ir jame esančius ryktus.

A. ŠOVOS PAKLAIDOS (žiūr. Dirvos š.m. Nr.32):

1. "Netvirtinau, kad kalbamoji mobilizacija netikra, pabrėžiau – visuotina". Ne, ne visuotina, bet dalinė, nes ne visoje Lietuvoje ir ne visi atsarginiai buvo mobilizuoti;

2. Neteisingas išsireiškimas: "Valstybės pasirengimą karui vykdo skaitlinga biurokratija". Kur kokią darbą vykdo biurokratija ir biurokratai – ten visada būna tinkle, apsileidimas ir nesėkmė. Aną mobilizaciją vykdančių buvo tik vienas kitas biurokratizmo ir pavienių biurokratų ir tik dėl tokių atsirado klaidos ir klaidos. Mobilizaciją vykde ne biurokratai, bet sąžiningi ir pareigingi valstybės tarnautojai-kariai;

3. "1919-1920 metais mes iš sunkių kulkosvaidžių netiesiogiai nešaudėm..." Tai tiesa, taip pat tiesa, kad tokiam šaudymui nepriklausomos Lietuvos kariai buvo ruošiami – mokomi. Lietuvos kariuomenės vadovybė, neturėdama reikalingų išteklių pirkti sunkių ginklų (artilėrijos pabūklų), ypatingą dėmesį skyrė lengviesiems ginklams – lengviesiems ir sunkiesiems kulkosvaidžiams. Tuo buvo labai susirūpinęs kariuomenės vadas ir pėstininkų dalinių viršininkai, kurių tarpe buvo gen. Vitkauskas. (Ši teigimą remia majoro Mikučionio, 1934-36 m. buvusio Aukštųjų Kūno Kultūros Kursų karinio parengimo inspektoriaus tvirtinimu);

4. "... Karo mokyklai buvo specialiai priskirtas raitelių eskadronas kariūnams mokytis." Taip, buvo, bet ne atsargos būsimiems karininkams. Jojimo ir arklio pabalnojimo meno buvo mokomi tik būsimieji aktyvios tarnybos karininkai, bet ne aspirantai;

5. "... K. Janutos (ir šių eilučių autoriaus) "karinis, korpo atsargos karininko parengimas truko 14 mėnesių taikos meto sąlygose, su visais įrengimais ir patogumais". Ne 14, bet 12 mėnesių – vienerius metus. Tos rūšies karininkams karo mokslo kursas mūsų Karo mokykloje buvo išeinamas forsuotai ir sutrumpintai. Tam kursui papildyti ir

praktiškai karui pasiruošti, atsargos karininkai – aspirantai dažnai būdavo šaukiami pakartotiniams užsiėmimams, kurie būdavo atliekami karo poligonuose.

K. JANUTOS NETEISINGI TVIRTINIMAI (žiūr. Dirvos š.m. nr. 25):

1. "... Trukdymų" (mobilizacijai įvykdyti) buvo. Trukdymai – netvarkingi mobilizacinio skyriaus darbai". Ši tvirtinimą K. Januta remia kap. P. Tytulio parodymu, buvusiu 1946 metais Laisvosios Lietuvos laikraštyje. Ten teigiama, kad liudininkas pavėluotai į dalinį atvyko dėl to, kad "... iš mobilizacinio isakymo nebuvo aišku kur turi vykti. Mobilizuojamo pasienio apsaugos batalijono karių sąrašas pasenęs – sąrašė tebebuvo vyrai, kurie jau seniai tame rajone nebe gyveno". Taip galėjo būti ir tas įrodo biurokatiška atitinkamų pareigūnų apsielidimas. Bet kuo čia dėtas mobilizacinis skyrius? Argi atsargos karininkai: kapitonas P. Tytulis ir ats. leitenantas K. Januta nežino, kad ne mobilizacinis kariuomenės štabo skyrius siuntinėdavo mobilizacinius šaukimus atsargos kariuomenės ir karininkams, bet apskričių komendantūros, kurių ribose tie atsarginiai gyvendavo? Argi ir to atsargos karininkai nežinojo, kad pakeisdami savo gyvenvietes, privalėdavo išsiregistruoti iš buvusios gyvenvietės ir įsiregistruoti naujos gyvenvietės komendantūroje? Ar ne gėda kaltinti mobilizacinį skyrių ir viešai "didžiulius" savo nepareigumą?

2. Atsargos karininkas K. Januta, pagal mobilizacinį šaukimą atvykęs į 5 pėstininkų pulką A. Panemunėje, ir įteikęs pulko adjutantui paskyrimo šaukimą. Vėl kaltina mobilizacinį skyrių už tai, kad pulko adjuntas savo užrašu ant šaukimo paskyrė jį į kulkosvaidžių kuopą. Prie ko čia mobilizacinis skyrius, jeigu "Pulko mobilizacinį planą sudaro pulko vadas ir yra jo teisė būrio vadus skirstyti" (A. Šovos parodymas)?

3. K. Januta anksčiau Naujienose, o dabar Dirvoje plyšauja dėl jo neteisingo paskyrimo į kulkosvaidžių kuopą, nes, anot jo: "... ne vienos sunkių kulkosvaidžių rikiuotės bei takto pamokos karo mokykloje neturėjęs, tapau paskir-

tas vadovauti kulkosvaidžių būriui..."

Neteisingas verksmas, nes, kaip tos pačios karo mokyklos auklėtinis, liudiju: kariūnai-aspirantai karo mokykloje būdavo platokai supažindinami su sunkiuoju kulkosvaidžiu, jo sudėtimi, jo dalimis ir jų paskirtimi, taip pat atlikdavo praktinius pavienius ir serijinius šaudymus šaudykloje. Baigus mokymo kursą, reikėdavo išlaikyti egzaminus. Nė vienas atsargos karininkui sunkusis kulkosvaidis nebuvo paslaptina nežinomomybė. Kitaip ir negalėjo būti, nes tas ginklas buvo pėstininkų (A. Šova sako – šaulių) dalinių neatskiriama dalimi.

Siek tiek pateisinamas K. Januta dėl to, kad nemokėjo šaudyti netiesioginiu šaudymu. Bet jis tą trūkumą labai lengvai galėjo apeiti, išmokdamas tos "paslapties", būdamas mobilizuotas, kuriai, nors ir trumpai tęsiantis, buvo vykdoma tankinė ir manevrinė karių rikiuotė. Tuo pačiu laiku labai patogiai galėjo išmokyti pasibalnoti arklį, jeigu jis jam, kaip būrio vadui, buvo duotas.

4. K. Janutos išsąnuotas tvirtinimas: "... Jau antrą mobilizacijos dieną iš atsargos pašauktiems ir tikrosios tarnybos karininkams buvo išmokėtos algos už tris mėnesius pirmyn..." Sumobilizuoti karininkai ir kareiviai, po neilgo laiko buvo demobilizuoti – paleisti vėl į atsargą. Įdomu, kaip pasielgė K. Januta ir kiti (jeigu tokių buvo) su tais jėms "išmokėtais" pinigais? Gražino valstybei ar pasilaikė sau? Aš ir dar trys atsargos karininkai, buvę mobilizacijos laiku žemaičių Naumiestyje stovėjusiam 7 p. pulko Rezidavusiam Tauragėje) batalijone, negavome jokio atlyginimo nei pinigais, nei kitokia vertybe. Ir kitoje vietoje mobilizacinį "stažą" atlikęs plk. G. J., paklaustas, patvirtino, negavęs jokios algos.

5. Pokalbyje su A. Šova K. Januta paliečia ir anuomet buvusio kariuomenės vado gen. Raštikio atsiminimus: "Įvykiai ir žmonės", tvirtindamas, kad gen. Vitkauskas tuose užrašuose tempiamas "atpirkimo ožiu". Tuo tarpu tuose atsiminimuose gen. Raštikis labai nepatenkintai aptaria to generolo paskyrimą į Vilniaus rinktinės vado poziciją. Nesigilinant į gen. Vitkausko iškilimą ir paskyrimą į kariuomenės vado ir Vilniaus rinktinės vado poziciją, tenka konstatuoti, kad gen. Vitkauskas buvo ne "atpirkimo ožys", bet bauriausias nepriklausomos Lietuvos kariuomenės likvidatorius, išdavikas ir komunistinės Rusijos valios vykdytojas. Jo paties neseniai okupuotoje Lietuvoje išiešti atsiminimai tą patvirtina.

6. Negalima sutikti su K. Janutos tvirtinimu: "... Kai skaitai gen. Raštiko raštus – jis angelas ne žmogus, tik kiti visi negerai darė, klaidų vėlė, bet jis vis gerai". Tuo tarpu gen. Raštikio at-

siminimų II tome yra specialus skyrius: "Mano klaidos". Galima su jomis sutikti, galima išniekinti, bet jos, klaidos, yra nurodytos. Neklysta, kas nieko neveikia. Iš pokalbio A. Šovos ir K. Janutos matome, kiek daug ryktų priberiama trumpuose išsiaiškinimuose, o gen. Raštikio trijų tomų atsiminimai yra išdėstyti tūkstančiuose puslapių, ir užtat, būtų naivu tvirtinti, kad juose nesama neteisingų tvirtinimų. Nėra atsiminimų be klaidingų teigimų. Net ir tokio politinio milžino – Anglijos buvusio premjero W. Churchillio atsiminimuose jų apstu. Tačiau neleistina atsiminimus vertinti subjektyviais teigimais.

7. Daugiau, negu gėdingai nuteikia K. Janutos "pamoksas" gen. Raštikiui: "Geram katalikui uždėta pareiga nors kartą metuose eiti išpažinties ir surasti ką nors negero apie savo kunigui pasakyti..."

Nesu katalikas, ir nesu dievotas, tačiau drįstu viešai paklausti K. Janutą: Iš kur Tamsta žinai, ką religingas katalikas – gen. Raštikis yra pasakęs į ausį jo išpažinties klausiusiam kunigui ir ką sąmoningai nuslėpęs?...

Jurgis Jašinskas
Boston, Mass.

Mielas Redaktoriau:

Dirvos š.m. gegužės mėn. 1 d. laidoje "laiškai Dirvai" skyriuje išspausdino rašinį, kuriame tulas B. Kulvietis pažeria eilę insinucijų ir užgauliojimų mano adresu, taipgi neužtarnautai paliesdamas ir kitus asmenis ar institucijas. Tasai tariamai visąžinantis "geradėjas" šitaip sako: "... 'Akiračių' kolektyvo nariui Algirdui Titui Antanaičiui 'Aidų' redakcija užsakė rašinį. Šiame rašinyje 'Akiračių' redaktorius rašo 'Aidų' žurnale..." (Seka ilgo ka citata).

Pirmiausia, vien nenorėdamas prisiimti nepelnytų nuopelnų ar titulu, turiu patikslinti, kad "Akiračių" redaktoriūm nebuvau ir nesu, taipgi šio laikraščio redaktoriaus kolektyvui nepriklausau, nors jame bendradarbiauju.

Dėl paties B. Kulviečio aptariamo reikalo užtektų pasakyti, kad, jeigu Dirvos redaktoriūm būtų žvilgtėjęs į jo cituojamą "Aidų" numerį jis būtų radęs, jog: nei ten A.T. Antanaitis rašo, nei M. Katiliškio ar J. Bačiūno vardai minimi. Pakanka vien tik citatą atydziau perskaityti, kad paaiškėtų, jog visi "dergljoimai", "izulūs pareiskimai", "uzgauliojimai", "pašaipos šesėliai", etc. tėra tiktaisi isteriškos B. Kulviečio fantazijos padariniai. O paskaičius ir citatą ją supančiam kontekste gal būt paaiškėtų ir ko verti B. Kulviečio nušnekėjimai apie romanų rašymą...

Velionį Juozą Bačiūną gerai pažinojau ir su juo visada būvau šiltai draugiškuose santykiuose. Neleisiu, kad tuos santykius dabar juodintų primestinėmis pik-

DIRVOS NOVELĖS 1974 M. KONKURSA

Rankraščius įteikti iki
1974 m. birželio 15 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama tėsė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1974 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridedamo vokų, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus – neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkursko skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų daugumą sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais nesikiama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

tybinėmis intencijomis piktos valios įtaringi kiršintojai.

Savo įvairiems faktų iškraipymams ar prasimanyms sustiprinti B. Kulvietis panaudoja ir Santaros Šviesos vardą. Šiai organizacijai priklausau ir esu dalyvavęs kiekviename suvažiavime įvykusiame J. Bačiūno vasarvietėje per paskutiniuosius keliolika metų. B. Kulviečio minimame laikotarpyje pora metų esu buvęs ir visos federacijos ir Čikagos skyriaus revizijos komisijos pirmininku. Tai iškelia tik primindamas, jog B. Kulviečio apšnekamą reikalą pakankamai gerai žinau ir jį galiu tik užtikrinti, jog Santaros-Šviesos įvėlimas į šį reikalą yra absoliučiai be jokio pagrindo.

Galop jaučiu pareigą ir B. Kulvietį ir Dirvą nuraminti, jog tikrąjį patriotizmą visada vertinau, tikrųjų patriotų niekada neniekiniau, kaip esu įsitikinęs, tokių intencijų niekada neturėjo ir neturi nė Aidai, nė Akiračiai. Betgi neturiu gero žodžio tiems, kurie "patriotizmo" vardan nepagrįstai teisia ar niekina kitus. Šiuo atveju neturiu gero žodžio nė Dirvai, kuri, mano supratimu, prieš spausdindama kitus asmenis ar institucijas grubiai palie-

čiančius rašinius (tegul ir liberalesnių nuotaukų "laiškų" skyriuje) privalėtų bent faktus atydziau patikrinti. Tadgi ir patarimą "nesišvaistyti nekultūringais posakiais" grąžinu į tą patį "laiškų Dirvai" skyrių, kur jis priklauso ir geriausiai tinka.

Su pagarba,
Algirdas Titus Antanaitis

TURRET LATHE OPERATOR MACHINIST

First and second shift, full and part time. Company paid benefits.

THE THOMPSON
ELECTRIC CO.

5201 Richmond Rd.
Bedford Heights, Ohio
216-292-7300

(34-35)

OPPORTUNITY FOR FACTORY HELP

SAW MEN
PUNCH PRESS OPERATORS
SUB ASSEMBLY

also
TRUCK DRIVER

with Chauffeurs License

For work in a small growing company. Permanent work for qualified mature people.

PLEASE APPLY IN PERSON
THERMAL-BARRIER
PRODUCTS, INC.
7230 NORTHFIELD RD.
WALTON HILLS, OHIO
HOURS 8 TO 4:30 P.M.

(14-17)

ISIDEMETINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haapfliege-Lotion" preparatas suleika plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgaivinti natūralią plaukų spalvą. JIB vartodami nebusite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoje: JIB Medicine List 8 uncijos 16 savaizių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

TAUPLYKITE DABAR

SANTAUPŲ, PADĖTOS
IKI 10 DIENŲ MĖNESIO.
NEŠ NUOŠIMČIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:

7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)

6 1/4% — yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
Anthony
Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

NUO MAŽVYDO IKI MAIRONIO

Pirmąjį Lietuvių literatūros istorijos tomą pasitinkant

Pirmas Lietuvių literatūros tomas išėjo iš spaudos. Tai JAV-bių Lietuvių bendruomenės Kultūros fondo leidinys. Autorius - rašytojas ir literatūros istorikas Pranas Naujokaitis. Tiražas - 1000 egz. Tomo kaina - 10 dol. Spaudė Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Numatyta išleisti keturis tomus. Tad dar trys sudarys pilną projektą. Solidus, išskirtinai kieto įrišimo tomas jau nėra pirmoji pasta-to plyta, bet patikimas pagrindas visam didingam pastatui. Akivaizdoje kitų, didelių išievojimo projektų realizavimo, taip norime tikėti.

Dar neseniai, Dirvoje, autorius Pranas Naujokaitis davė platoką pasikalbėjimą apie ruošiamą lietuvių literatūros istorijos veikalą, o nun turime prieš save 606 puslapių knygą. Žalia knygos nugarėlė su aukso raidėmis turi atrasti savo būtiną vietą kiekvieno kultūrininko knygų lentynoje. Amerikonišku, nors ir gana vulgariu mastu matuojant, knyga turi apie 200,000 žodžių! Ir ši, aritmetiška aptartis, nusako darbo dydį.

Šnekučių ir kritikų turime per akis, trūksta kietų darbininkų. Pranas Naujokaitis įrodė, kad jis yra didelės ištvermės vyras. Jis veža tą sunkųjį vežimą. Tokio ryžto neišvaizduoja, pav. ok. Lietuvos leidiniai, apsisagstę tuzinais redaktorių su kitais tuzinais pagelbininkų. Jeigu literatūros ar kultūros premija neteks mūsų autoriui, būsimę praradę vertybių matą. Apie 1517 metus vienoje lotyniškoje knygoje buvo įrašytas lietuviškas tekstas. Tai kelios maldos. Nuostabus lietuvių tautos gajumas iš tos sėklos subrandino didelį ir šakotą medį, literatūrą. Kas atims ar atplės dabar iš lietuvių tą turtą? Net ir totalinė tautos eksterminacija to neištengs padaryti.

Literatūros istorija nėra pedantiškas faktų ir datų sąvadas, bet tų faktų ir datų vertinimas, kultūrinio lyginamojo svorio atradimas, perfekcijos augimo akcentavimas ir, visų svarbiausia, didžiulio kultūrinio ir visuomeninio reikšnio pristatymas jo visuotinėje, ištisinėje tekmeje. Literatūros istorija gal tikėtų palyginti su keliuone Nemunu iš jo ištakų iki jo vandenų sambėgio su Baltijos bangomis. Tokiai puikiai kelienei vaizduoti reikia atrasti dėstymo metodą, stilių, žodingumą. Reikia gerai pažinti ir upės farvaterį, povandenines sroves, slaptas ir matomas rėvas. Reikia pažinti upės krantų panoramą, turėti būtiną pastabumą. Reikia įmatyti, kas yra krante, atokiau nuo upės srovės.

Pakrantės krūmynai gali užstoti krante išsidėsčiusias piliis ir šventoves. Argi vien apie pakrantės krūmynus ir vinkšnynus kalbėsi Nemunu plaukdamas? Tai, aišku, žaidimas alegorijomis. Bet taip nutinka ir mokslinių tyrimų procese, kada privalomas metodas pakerpa mokslininko sparnus. Keli "Lietuvių literatūros istorijos" tomai 1957 metais pasirodė ok. Lietuvoje. Keli puikūs literatūrininkai, žinovai par excellence, kai kur tikrai atrodė su pakirptais sparnais. Privalomo vaizdavi-

JURGIS GLIAUDA

mo ir vertinimo metodo jie privalėjo laikytis kaip aklas ubagas lazdos. Tai sudarkė kultūrinio lyginamojo svorio juslę, paveikė istorinę tiesą, iškreipė reiški-

Pranas Naujokaitis

nio proporcijas. Pakrantės krūmokšniai dažnai ėmė užstoti piliis ir šventyklas. Pro krūmokšnius autoriai privalėjo neieškoti dekoratyviškų detalių, lietuviškų piliasturų, baliustradų, arkadų.

Štai kodėl kilo sumanymas ir sunkiose laisvos išievojimo sąlygose parašyti lietuvių literatūros istoriją. Šis projektas nėra kokia pastanga tapti išievojai tauta savyje. Tai yra pastanga išievojai išievojai išievojai padėties uždarumo, atiduoti tautos kultūrai savo duoklę, atlikti savo pareigą. To tikslo besiekiant atsirado didžiulis "Lietuvių Enciklopedijos" projektas. Dabar mes sustojame ties LB projektu, ties "Lietuvių literatūros istorijos" parašymu.

Istorijos fragmentiškumas, kuris neišvengiamas bendrinėje enciklopedijoje, gauna čia dėsninę tarpusavių pereinamųjų ciklo vaizdą. Ne enciklopediškas glaustumas ir lakonizmas, bet tiksli detalė sudaro veikalo vertinimą. Knygos įvade autorius tiksliai nusako darbo turinį ir gaires:

"Veikale plačiai sustojama prie biografinio, bibliografinio elemento, prie kūrinių analizės. Duodamos ir bendros laikotarpių apžvalgos, atskleidžiamas kultūrinis - visuomeninis fonas. Paliečiami ir toki dalykai, kurie tiesiogiai nepriklauso literatūros istorijai o yra tik bendrosios kultūros reiškiniai. Jie liečiami, kaip darę vienokios ar kitokios įtakos literatūrai..."

Autorius suskirstė turinį į tris dalis, kurios, dalinai, neturi precedento ankstesnioje praktikoje. Atrodo, šis, naujas suskirstymas turės pirmenybę dėl savo logiškumo ir atitiktis istoriniam perfekcijos išsivystymo procesui. Dalys yra šios: Senoji lietuvių literatūra, Devynioliktasis amžius iki 'Aušros', Lietuvių tautinis atgimimas (1882-1907). Skyriai turi po keltą poskyrių, šieji po keltą padalų.

Pažymėtina šaltinių gausia. Tie sąrašai užbaigia poskyrius. Pav. K. Donelaičio

poskyris turi 37 šaltinius, Maironio - 47, etc. Daug medžiagos panaudota iš ok. Lietuvoje paskelbtų šaltinių. Daug išievojimų leidinių. Bendrame vadyne priskaitoma iki 800 asmenų, kurie pastebėti lietuvių literatūros procese iki 1907 metų.

Dėstymas yra puikus, lengvas ir gyvas. Tekstą lengvai suvoks ir išievojimo mokyklų auklėtiniai. Juk tai jų paveldimas turtas.

Literatūros istorijos rašymas neįeina studijinio pobūdžio ekskursijos į muziejus ir archyvus su tikslu atrasti ten dar ką nežinomą. Istorija yra turimų šaltinių koordinacija, sistematizacija, struktūra. Ok. Lietuvoje literatūrininkai turi puikias galimybes betarpiškai susiliesti su archyvine bei muziejine medžiaga ir išsunkti iš jos arba naujus žinomo reiškinio aspektus, arba naujų žinių. Išievojimo literatūrininkas, daugumoje, tik tai paskelbta medžiaga gali disponuoti. Yra tačiau, gražių išimčių. Užsieniuose išli-

DVASINIS PAMINKLAS

Besirūpinant prenumeratorių vajum Andriaus Norimo romanui 'Miršta tik žmonės', tenka išgirsti klausimus apie faktus, kurie iš pažiūros iš tiesų gali atrodyti keisti arba neaiškūs. Dažniausia diskutuojami du klausimai: autoriaus pavardė - pseudonimas ir knygos pavadinimo prasmė.

1. SLAPYVARDIS AR PAVARDĖ

Kodėl autorius Andrius Mironas nepasirašo tikraja pavarde, o pseudonimu Andrius Norimas? Vos pradėjęs reikštis spaudoje 1938 m., leidamas pirmąją savo knygą 'Birutės turtai' jis apsisprendė vadintis šiuo pseudonimu. Nesigilinant į priežastis, konstatuosime, jog vėliau Chicagoje jis tuo pseudonimu išleido novelių rinkinį 'Naujas veidas', laimėjo tris novelių premijas vis tuo pačiu Norimo vardu, o 1970 m. Kultūros Fondas išleido jo premijuotą apysaką 'Be namų' taip pat pseudonimu pasirašytą. Kodėl tat dabar, leidžiant naują knygą, autorius turėtų įprastinį pseudonimą keisti į pavardę? Kiti mūsų rašytojai taip pat garsūs pseudonimais, o ne pavardėmis - Maironis juk buvo Mačiulis, Mykolaitis buvo žinomas, kaip Putinas, Mickevičius - kaip Krėvė.

Nėra prasmės autoriui leisti pakaitomis vieną veiklą pseudonimu, o kitą - tikrąja pavarde pasirašant. Vienodumas nieko neklaidina.

2. PAVADINIMO MİSLĖ

Yra žmonių, galvojančių apie materinę mirtį, kada kūnas arba gyvyji substan-cija, miršta. Mūsų inteligentija pažįsta ir dvasinę mirtį. Kiti tuo tarpu pripažįsta tai tik laikinui nuosmūkiu. Į klausimą - ką reiškia pavadinimas 'Miršta tik žmonės' galima teigti, jog viskas žemėje miršta. Tačiau kilnieji filosofai vertina ne materiją, o sielą, protą, dvasią, valią ir tvirtiną, jog žmonėms mirus, pasilieka labiau abstraktūs dalykai - kūryba, menas, moks-las, idėjos.

kusiose saugyklose, muzie-jinėse, archyvinėse, privati-nėse, vis ir vis atrandama naujovių, ko tėvynėje dar nežino. Literatūros pažini-mo procesas turėtų būti natūralus, bendras. Aklojo ubago lazda kartais kaip i šoną nuveda puikius žinovus tėvynėje, kad jie ir maty-dami lietuvišką užsienį, sa-kosi jo nematą! Šis kurjo-zas, aišku, bus išgyventas. Kada? Mokslas kantrus ir laikas atkaklus.

Tenka stebėtis, kad tiek šaltinių buvo įtraukta i šio pirmo tomo sąvadas, nely-ginant autorius būtų kur nors Vilniuje, ar Kaune, lyg turėtų po ranka neapžvel-giamus Kauno ir Vilniaus ar-chyvus ir gausius knygy-nus. Matyti iš medžiagos ir šaltinių, kad daugelis senų-jų autorių, kurie verti pla-čių apžvalgų, daugialapių studijų, iki šiol tokių neturi. Kada Širvydas, Rėza, Pa-brėža, Praniauskytė, kiti, taps įdomių studijų subjek-tais?...

Knygoje yra nuotraukų. Toks skaitytojo išpūdis susitikus su neiline kny-ga. Žinovai tars savo nuomo-nę, o mes, mažieji, laukia-me sekančių tomų.

Sol. Gina Čapkauskienė

REFLEKSIJOS ALE RŪTA

Ginos Čapkauskienės daina dykumose

Aplėvykis. Kaip kun. Pa-lubinskas kukliame, bet gi-lių ir teisingų žodžių pamoks-le sakė - dar Velykos; gir-di, kas sekmadienį Velykos, nes primena mums dižiausią kūrėją, per kančią ir pasiaukojimus - Jo pergale.

Gaudžia vargonai, galin-gai gieda Budriūno choras. Solistė. Maniau, kad Dabšie-nė, o būta Čekauskie-nės... Visi pasitempia Atve-lyky.

Po pamaldų žengiamo per porą gatvių - i ameri-kiečių gimnazijos salę, kur Lietuvių Bendruomenės su-ruoštas pokštas! - Sulaiky-ta iš Australijos grįžtanti solistė, priprašyta, pakvies-ta... kad padainuotų dyku-mose visada ištroškusiems lietuviškų garsų, dainų tėvy-nainiams.

Kodėl taip liūdna einant? - Kad reikia glaustis skolin-tame, pirktoje kampe, kad Parapijos salė jau per ankšta, o savos bendruo-meninės nėra. - Ir žmonių sutėka nedaug, vos pusė gimnazijinės salės prisipil-do.

Koncertas prasidėjo liau-dies daina "Lakštingalėlė" (A. Kačanausko). Nutilo sa-

ligi dvasinio paminklo, o tuo pačiu aiškiai pasakė, jog laisvės troškimas lietuvių tautai yra amžinas. Miršta kariai, žmonės, net tautos ir valstybės, bet niekad ne-mirs žmonių laisvės siekimo idėja!

Žinoma, kiekviena kova už laisvę yra žiauri. Neap-seina be žiaurumų ir lietu-viai savanoriai, o vėliau ir abiejų okupacijų partizanai, pilkieji miško broliai. Tai pa-minklas visiems, puoselėju-siems savo sielose laisvės idėją. Šis romanas bus pa-minklas mūsų kovotojams už tautinę Lietuvą, laisvą nuo bet kokių pavergė-ju.

Romana 'Miršta tik žmo-nės' iš anksto galima už-sisakyti (už \$5, vėliau bus parduodama po \$6) auto-riaus adresu: 4422 Oakwood Ave., Los Angeles, Ca. 90004. Parėmusieji \$10 ar daugiau bus atžymėti kny-goje, kuri pasirodys 1975 metais.

Valentinas Aidas

lė, nuščiuvo, lietuviškos dai-nos ištroškę išiklausė... Kaip tyras šaltinis išsiliejo garsų srovės. Prieš save pamatė-me ir išgirdom tikrą dainos menininkę. - Ir gal ne vieną užplūdo atgailojimo ir tobu-lybės troškimo mintys...

"O, moteriške, nusikirpk plaukus, pasibarstyk pele-nais ir pradėk viską iš nau-jo... Pradėk gerai ir pabaik gerai..."

Kaip puikiai dainuoja Gi-na Čapkauskienė! Ją matau ir girdžiu pirmą kartą. Aukšta, apsirėdžiusi balta kuklia suklele, mergaitiš-kais šviesiais plaukais. Bal-sas čiurlena, lyg upelio van-duo: lygiai, be įtampos, be ryškių kvėpavimo pas-tangų. Rankų judesiai san-tūrus, graikšti ir kukli lai-kysena. "Vyturėlio daina" (H.R. Bishop) ar "Oi tu kregždute" (liaudies daina - G. Gudauskienės), - ne ran-kų mostais, o balsu išreiškia mintį; valsas švelniai kyla, kolaratūros garsuose matai i saulę kylantį paukščiuką... Ir tik džiaugsmas apima klausantis, trokšti daugiau išgirsti...

"Moteriške, nusikirpk plaukus, apibarstyk galvą pelenais ir pradėk viską iš naujo, pradėk gerai..."

B. Budriūno "Dainos gi-mimas" (žodžiai H. Radaus-ko). Negali žodžiais nusaky-ti, bet junti Ginos Čakaus-kienės balse, jos interpre-tacijoj, taip vaizdžiai junti dainos melodijos gimimą, dainos žodžių gimimą, kūry-binės minties gimimą... Ir tas pats jausmas grįžta, klau-sant jos "Mėlynojo Duno-jaus" (J. Strauss) interpre-tacijos. Čiurlena vandenys, kyla saulė, bunda džiaugs-mas, suspindi Strauss'o min-ty garsai, išsiliauja plačios upės vandenų srovė, nuban-guoja žmonių sąmonėmis, verčia gėrėtis, ir tiems gar-sams paklust ir suktis val-se...

Mintys klajoja. Aplink vei-dai ankstyvo pavasario tvan-ka. Dažni žmonių susibūri-mai, vis nauji meno žmonių bandymai. Iškilus buvo dy-kumose dramaturgo Alg. Landsbergio pristatymas (sumaniu D. Mackialienės būdu); G. Gudauskienė pa-

(Nukelta i 6 psl.)

Gražus pajūrys prie Palm Beach, kur yra išsikūrę buvę clevelandiečiai Antanas ir Veronika Garmai.

KŪRIMOSI SĄLYGOS FLORIDOJE

ANTANAS GARMUS

Prieš kelis metus, dar man gyvenant Clevelande, visa eilė mano pažįstamų mane prašė arčiau susipažinti su kūrimosi sąlygomis Amerikoje. Tas klausimas buvo aktualus senesnio amžiaus žmonėms, kurie arti-

nosi arčiau pensijos. Dažnai tą klausimą diskutuodavom pažįstamų tarpe ir buvo daug nuomonių ir pasiūlymų. Tuomet aš turėdamas daugiau laiko, nutariau pats praktiškai patirti.

Su žmona buvojau keletojų valstijų ir arčiau susipažinau vietoje ir po to susidare išpūdis, kad kompaktiniam lietuvių kūrimsi tos vietos netinkamos ar tai dėl tolimes distancijos, persauso oro, per daug dulkių ore.

Vėliau norėjau patirti kūrimosi sąlygas Floridos srities prie Meksikos įlankos. Aplankiau kurortus Clear Water, St. Petersburgą, Sarasotą ir kitus. Ten radau, kad vasaros metu šilta, gražus oras, graži gamta, bet vasara neperilgiausia, o žiemos metu, beveik negalima maudytis. Be to, žemesnė vieta, o daugumoj vietų prie įlankėlių, kurios pripildytos jūros vandeniu, supilta žemė vietomis prieš 15-20 metų, o kitur neperseniausia ir jau pravedamos gatvės ir statomi ar pastatyti nauji namai. Perkant ten naujus namus, reikia gerai žiūrėti, nes vietiniai žmonės to nesako, slepia. Man teko ten išklausinėti vieną kitą seniau gyvenančius lietuvius, kurie tą patvirtino ir pasakė, kad tose vietose žemė naujai supilta.

St. Petersburgė gražiai išsikūrę keletas šimtų lietuvių ir atvažiuojant naujieji kuriasi, turi savo nuosavą klubą ir gražiai veikia. Ten kūrimasis šiek tiek pigesnis, negu prie Atlanto Palm Beach apylinkėse. Tuomet aš pradėjau smulkiau tyrinėti apie lietuvių kūrimosi Palm Beach Apylinkėse, prie Atlanto pakrančių. Visus metus kruopščiai stebėjau per televiziją, klausinėjau pažįstamus tas vietas aplankiusius, sekiau oro pasikeitimus, temperatūrą ir surinkęs pakankamai žinių, nusprendžiau, kad bus geriausia kurtis Palm Beach Apylinkėse.

Vieną dieną, pasikrovęs savo mantą su žmona iškeliavom į Atlanto pakraščius ir apsisistojom Tomku motelyje. Turėdamas pakankamai laiko ir gyvenamas vietoje, pirmiausia kruopščiai patyrinėjau, kurioj vietoj geriausia kurtis ir praktiškai patyręs, ką galėčiau ir kitiems naujai atvykusiems patarti: -- niekada nesukubėti, gerai apžiūrėti vietas, kuriose galvoji kurtis, susipažinti su aplinkybėmis, namų, sklypų kainomis ir tik tada bandyti pirkti. Dažnai čia naujai atvykusius apsupa įvairūs agentai, prikalba, kad čia viskas kaip žemė, namai ir t.t. diena iš dienos brangsta, šiandien nupirksi, rytoj gausi bran-

giau ir žmonės pasiduodami įkalbinėjimams greitai nuperka, nes įtaigojami iš šalių, kad doleris krenta, reikia investuoti pinigų į namus, biznesus, sklypus ir ne vienas taip agentų prikalbėtas nuperka, dažnai permokėdamas ar ne toj vietoje nupirkdamas.

Ypač patarčiau neskubėti ir atkreipti dėmesį, prieš perkant namus, biznesus ar sklypus ar jie jau turi miesto vandenį, o ne iškastus šulinius, kurie vėliau sudaro daug sunkumų. Dažnai pardavėjai ar statybininkai įkalba, kad turint savo šulinį, vanduo nieko nekainuoja, iškasimas nebrangus, o pravedus miesto vandenį galėsi prisijungti ir t.t. Praktiškai yra visai kitaip. Bemaž dauguma, tie kurie turi iškastus šulinius, ne vienas susiduria su įvairiais sunkumais ir tas šulinyje nepigia apseina. Man teko visą eilę savininkų apklausti ir bemaž visi nepatenkinti. Kad gauti geresnį vandenį ir to vandens vartojimui pakaktų, tai reikia greičiau šulinius 90 pėdų ar dar gilesnius, priklauso nuo vietovės, tas brangokai apseina ir tai nevisada randa pakankamai vandens, gi kasant nelabai giliai, tai Floridoj randi blogą, rudą vandenį su visokiomis priemaišomis, kurį gerti, beveik, visai neįmanoma. Dažnai reikia duoti patikrinti miesto specialistams. Reikia įrengti specialius aparatus, kad tą vandenį filtruotų, reikia kas mėnesį papildyti sušvelninančiais vandenį chemikalais, reikia karts nuo karto nudrenuoti ir kitų sunkumų.

(Bus daugiau)

• Skulptoriaus P. Baltuonio kūrinį paroda įvyks Clevelande gegužės 11 ir 12 d. Europa Travel Service patalpose. Rengia Korp! Giedra. Visa lietuvių visuomenė maloniai kviečiama į parodą atsilankyti.

Birželio sukakčių paminėjimui jungia jėgas

Artėjant Tragiškojo Birželio sukaktims, JAV LB Visuomeninių Reikalų Taryba ir pereinamųjų metų pabaigoje Clevelande jaunimo suvažiavimo metu įsteigtoji Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungos Krašto Valdyba yra sutarusios sujungti jėgas sukakčių sekmingesniai atžymėjimui. Bendras pastangas skatina noras dar plačiau laisvajam pasauliui priminti Lietuvą ištikusią tragediją, jos žmonių kančias, ir parodyti, kad laisvėje gyvenanti išvija, iskaitant ir jaunąją kartą, yra veiksminga, Lietuvai laisvės trokštanči.

LB Visuomeninių Reikalų Tarybos ir Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungos centrinių vienetų valdybos jungtinės veiklos reikalą sukakčių atžymėjimui apsvaustė š.m. kovo 23 d. Philadelphijoje įvykusiame pasitarime. ALJS Krašto Valdyba pasitarime atstovavo pirm. Vyt. Maciūnas ir valdybos nariai G. Buivys, R. Buivytė, A. Dambriūnas, M. Dambriūnaitė, A. Norvilas, K. Ramanauskas, J. Vaičiūlaitytė, J. Vainius, R. Vaitkutė ir A. Vaškys. JAV LB Visuomeninių Reikalų Taryba buvo atstovaujama pirm. Alg. Gečio ir jos narių, LB Krašto Valdybos vicepirmininku R. Česonio ir Aušros Mačiūlaitytės. Zerr. Kiek vėliau turėtuose valdybų atstovų pasitarimuose buvo išdėstyti detalūs jungtinės veiklos planai.

ALJS - LB yra sutarta pagrindinę veiklą birželio sukakčių paminėjimo reikalu nukreipti į JAV Kongresą. Pasitarimų metu jausia svarba Kongreso atstovų papildomai painformuoti pavergtos Lietuvos klausimais. Tai atlikti ypač yra svarbu birželio mėnesio pradžioje, prieš prezidentui Nixonui mėnesio gale išvyksiant pasitarimams į Sovietų Sąjungą. JAV Atstovų Rūmų ir Senato narių gausenis užsiangažavimas Lietuvos nepriklausomybės klausime prezidentui suteiktą tvirtą ranką derybų metu atsispirti galimiems sovietų reikalavimams Baltijos valstybių statuso atžvilgiu.

Geresnis Kongreso narių supažindinimas su Lietuvos klausimu šiuo metu yra nepaprastai svarbus. Gyvenant detentė laikotarpy, kada JAV Administracija daranti įvairias nuolaidas Sovietų Sąjungai, Kongre-

sas yra institucija stipriausiai užsiangažavus Lietuvos laisvės reikalui. Deja, paskutiniuoju metu tačiau ir Kongrese jaučiamas mūsų pozicijos silpnėjimas. Tai paliudija 1974 m. Vasario 16-sios sukakties Kongrese paminėjimas. Palyginus su 1973 m. daviniais, šiais metais atstovų ir senatorių pareiškimų Kongrese skaičius kritęs net 10 nuošimčių. Tragiškojo Birželio sukakčių paminėjimas ir suteiks progą silpnėjančias pozicijas atitaisyti ir naujų draugų Lietuvos bylai surasti.

LB - ALJS nutarimu stipri laiškinė akcija bus išvystyta į visus Kongreso narius. Į šią akciją įsijungs abu centriniai organai, vietovėse veikiantieji organizaciniai vienetai, ir paskiriami nariai. Šiuo tikslu bus paruošta ir išsiuntinėta pagalbinių medžiagų -- laiškų pavyzdžiai, dokumentacija Kongreso narių pareiškimams ruošiant panaudoti, laiškų redakcijoms pavyzdžiai, ir t.t.

Laikinė akcija bus papildyta rytinio JAV pakraščio LB, ALJS, ir kitų lietuviškųjų organizacijų atstovų apsilankymu Kongrese, Washington, D.C., birželio mėnesio pradžioje. 1974 m. birželio mėn. 5 dieną (tentatyvi data) į Washingtoną suplauks rytinio pakraščio LB darbuotojai, organizacijų veikėjai, ir ALJS rėmuose susibūrusi mūsų jaunėnų grupė. Jie lankys septynias valstybes atstovaujančius Atstovų Rūmų - Senato narius, jiems asmeniškai Lietuvos reikalą pristatys, perduos savo pagaidavimus. Tos septynios valstybės tai Pennsylvania, New York, New Jersey, Virginia, Connecticut, Massachusetts ir Delaware. Pasidalinus į mažas grupes bus ap-

lankyta virš 120 Kongreso narių.

Planuojant buvo svarstytos galimybės Kongreso narių lankymą įvykdyti dar platesniu mastu. Finansinės kliūtys, surištos su stambiomis kelių išlaidomis, privertė sumanymo atsisaityti ir bazuoti vien tik rytiniame pakraestyje, nepertoliausiai nuo sostinės, gyvenamaisiais tautiečiais. Nėra abejonės, kad teks tik džiaugtis sulaukus talkininkų iš tolimesnių JAV vietovių.

LB ir ALJS vadovybės yra įvykdžiusios pradinis darbo pasidalinimus. Informacijos anglų kalba paruošimo ir laiškų akcijos darbus vykdydys LB Krašto Valdybos Inf. Tarybos vadovė Aušra Zerr ir ALJS vicepirmin. Ant. Dambriūnas. Kongreso narių vizitavimo paruošiamuosius darbus atliks LB Krašto Valdybos vicepirmin. R. Česonis ir ALJS Krašto Valdybos narė R. Vaitkutė. LB KV vicepirmin. dr. Ant. Novasitis paprašytas sudaryti pirminius kontaktus Kongrese, paruošiant dirvą apsilankymams. Washingtono LB apylinkės pirm. dr. J. Genys ir ALJS KV narys R. Sakadolskis bus kviečiami teikti įvairią globą atvykus į Washingtoną. LB Visuomeninių Reikalų Tarybos pirm. A. Gečys ir ALJS KV pirm. Vyt. Maciūnas koordinuos veiklą, palaikys ryšius su vienetais vietovėse, ir rūpinsis lietuviškosios visuomenės informavimu.

Lietuvių visuomenė ir organizacijos yra kviečiamos remti šį užsiėjimą tiek darbu, tiek finansine parama, kuri bus reikalinga paremti iš tolimesnių vietovių atvykstančiuosius į Washingtoną.

LB - ALJS Inf.

UniPerm

Paskutinis žodis plaukų sudėjime

Nauja kaip rytojus profesiniai precizinė pusmetinė sistema Helene Curtis, kuri paruošta puikioms garbanoms, kondicijai ir kontrolei kiekvienam kartui.

Užsisakykite datą šiandien beprickaištiniam grožiui, natūraliai, automatiškai.

AUTOMATIC SCREW MACHINE

Experienced setup man and operator. Plant location in Windsor, Canada area. Should be thoroughly experienced in multiples. Estimate knowledge valuable but not necessary. Opportunity for man with good work record and references to join a fast growing organization. Your future is limited by your ability.

SEND REPLY TO OR PHONE: HAMILTON-PAX, 3745 N. Kedzie, Chicago, Ill. 312-588-0577

Specialios vertės

mūsų populiarius

Femme-Fair Perm

Puikūs lokanai išlaikymui jūsų mėgiamos sukuosenos su maloniu ir švelniu užtikrinimu. Patyrusiai atlikta taip kaip jums patinka pilnai kirpimu.

NORMALIAI DABAR
KAINUOJA TIK

NUO
\$12.75 \$6.89

Išplovimas ir sudėjimas
Tai iš tikrųjų laikosi

\$3.45

Dažymas
Leiskit eksperimentams atlikti tik

\$6.95

Kirpimas
Nepaprastos patirties kirpimas

\$2.95

Pusmetinės blakstienos
Pilnos paros žavėsitui

\$15

Vakaro užsakymai

Penkt., šeštad. patarnavimo kaina tik 50 c. daugiau

andré duval

EAST

• 406 Euclid Ave. 2nd fl. 781-3161
• Southgate, 5399 Warrensville, 663-6346
• Opposite Eastgate, 349-3435
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700, Lake Shore Blvd.
• Mentor, 255-9115, Next to Zayre's

WEST

• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-6646
• North Olmsted, 777-8686
• Parma, 884-6300
• Elyria Midway Mall, Elyria 324-5742, Lorain 233-8020

MAGNAVERDE PRESENTS

WORLD CUP SOCCER

AT CLEVELAND ARENA

JUNE 13 thru JULY 7

Live via Satellite from Germany—Giant Screen Color

FIFA 1974 WORLD CUP TEAMS

GROUP I	GROUP II	GROUP III	GROUP IV
WEST GERMANY	BRAZIL	NETHERLANDS	ITALY
CHILE	YUGOSLAVIA	URUGUAY	HAITI
EAST GERMANY	ARGENTINA	UNITED STATES	POLAND
AUSTRALIA	SCOTLAND	BULGARIA	ARGENTINA

NO HOME TV

BIJETAU JAU PARDUODAMI

CLEVELAND ARENOJE — 3717 Euclid Ave.

Mario Kavcic, Chmn.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

MOTINOS DIENA

Clevelando šaulių Kar. Juozapavičiaus Kuopos Moterų Sekcija, š.m. gegužės 19-tą dieną, 4-tą val. p.p., Lietuvių Namuose (East 185 gt.) motinoms pagerbti ruošia iškilmingą motinos dieną.

Motinos Dienos programoje: Dr. Marijos Žilinskienės paskaita. Motinų pristatymas ir pagerbimas ir meninė dalis, kurią atliks šaulės menininkės ir šv. Kazimiero Lietuviškosios Mokyklos tautinių muzikos instrumentų orkestras.

Po programos — vaišės. Šaulės ypatingai kviečia visą lietuvių jaunimą atvykti su savo mamytėmis. Taip pat visą Clevelando ir apylinkių visuomenę, iškilmingai pagerbti viso pasaulio vertinamą taurią motinos asmenybę.

Clevelando šaulės

Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos vadovybė. Sėdi iš kairės: kuopos pirm. dr. K. Pautienis, šaulių moterų sekcijos vadovė O. Mikulskienė, izd. U. Grincienė, muz. A. Mikulskis. Stovi: L. Čaplickienė, A. Smelstoriene, M. Smelstorius, L. Kazienė ir A. Pinkuvienė.

V. Bacevičiaus nuotrauka

BRANGIAUSIO PERLO ŽVEJYS...

(Atkelta iš 1 psl.)

jam geriausiai suprantami tiek katalikiškumo, tiek lietuviškumo klausimais.

Kun. kleb. B. Ivanauskas gegužės mėn. 12 d. švenčia 35 metų savo kunigavimo sukaktį. Nesakytum, kad jis dabar eina 64 metus, nors tiek metų reiškia subrendusios jaunystės amžių ar ką tai panašaus... Pasižymi nuoširdumu ir socialumu ypač su tais žmonėmis, kuriems nuoširdumas ir socialumas nėra per daug svetimi dalykai. Mėgsta samojų tiek prie stalo, tiek sakykloje. Baltuosius vienuolius, ypač dominikonus, dažniausia vadina tam tikru specialiu vardu — Mr. Clean... Prie viso to mūsų sukurtovininkas pasižymi gražiu balsu, menišką dvasios jautrumu, šeimyniškai skambančiu iškalbingumu. Mėgsta ypač tokius svečius, iš kurių, sakykime, nereikia traukti žodį po žodžio, tar tum mėgintum sieną prakalbinti. Kartais jis gali būti ir labai užsidaręs, kai nėra kam nuoširdžiai atsiverti.

Sukaktuvinininkas kun. kleb. B. Ivanauskas vidurini mokslą ėjo pas savo gerbiamus tėvus marijonus Marianopolio kolegijoje Thompson. Filosofiją ir teologiją studijavo Hinsdale (Illinois), Vilkaviškio ir Clevelando kunigų seminarijose. Mielai prisimena Lietuvą ir Vilkaviškio seminariją. Kunigų išventintas 1939 m. gegužės 7 d. Clevelande. Vikaravo Akrono liet. parapijoje ketverius metus.

Clevelando šv. Jurgio lietuvių parapijos vikaras nuo 1943 iki 1959 metų ir klebonas nuo 1961 metų. Čia jis su savo uolių parapijiečių visokeriopa talka atnaujino ir sumodernino bažnyčią, parapijos salę, vargonus, seselių pranciškonų vienuolyną ir pačią kleboniją. Nemažai išmokėjo parapijos skolų. Labai gražios, solidarios ir veiklios dvasios Clevelando šv. Jurgio lietuvių parapija, kaip ir jos sukurtovininkas — kun. kleb. Balys Ivanauskas.

Bent tiek mintimis pasidalinę apie didžią gerbiama mūsų sukurtovininką apie to brangiausio perlo žvejį, linkime jam ilgiausių, našiausių ir dėkingiausių metų.

• Antanas ir Veronika Garmai, buvę clevelandiečiai gražiai įsikūrę Floridoje Juno Isles, siunčia Dirvai linkėjimus.

A. Garmus parašė išsamų straipsnį apie kūrimąsi Floridoje galimybes, kurį spausdina Dirvoje. V. Garmienė yra padariusi iš jūros krauklių gražių vazų, kurių vieną paskyrė Dirvos rudens laimėjimams.

• Baltic Delicatessen krautuvė, esančią E. 185 St., perėmė p. Urbonavičienė, kuri žada ją praplėsti ir įvesti kai kurių naujovių — gatavai paruošto maisto pardavimą, kaip tai balandėlių, koldūnų ir kt. Urbonavičienė Nepr. Lietuvoje buvo Pieno Centro užkandinės vedėja ir šiame biznyje turi prityrimo. Be to, jos krautuvėje bus galima gauti jos pačios keptų tortų.

• U. Grincienė, šaulių veikėja, šiuo metu atostogauja Floridoje ir Dirvai siunčia linkėjimus.

ELECTRICIANS

Fully qualified journeyman to inspect, repair, install and wire AC and DC apparatus, devices, circuits, of any voltage for plant maintenance. High hourly rate, rotating shift. Many fringe benefits.

Apply in person
UNITED STATES STEEL
CENTRAL FURNACES
2650 Broadway
Lorraine, Ohio
An Equal Opportunity Employer (36-45)

WANTED AT ONCE
SURFACE GRINDER HAND
Must be experienced in tool room work. High hourly rate. Paid hospitalization, profit sharing and many other benefits. Daily.
MACHINE TOOLING INC.
7507 EXCHANGE ST.
CLEVELAND, OHIO
(CANAL INDUSTRIAL PARK)
(36-42)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ISTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRĄ DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

LIETUVIŲ FONDAS GAIVINA TAUTINĘ GYVYBĘ

BALYS RAUGAS

Su Lietuvių Fondo narių suvažiavimu Chicagoje (gegužės mėn. 4 d.) pradėtas LF milijono užbaigimo vėjus, kuris tęsis iki šių metų pabaigos. Šiuo reikalu LF vadovybė kartu su JAV LB K Valdyba paskelbė LF milijono užbaigimo atsišaukimą, kuriame, tarp kitko, sakoma: "Dar trūksta 90,000. Visi džiaugsimės pirmuoju LF laimėjimu — milijonu."

Bet LF jau senokai džiaugiamės: džiaugsmas juntamas kiekvienais metais, kai iš LF pelno pabirsta tūkstantinės mūsų šakoto lietuviško gyvenimo įvairiom apraiškom paremti. Tokiomis progomis ypatingiau pajuntame, kokia palaiminga buvo ta mintis, į gyvenimą pašaukus LF, kurio derlius tautinę gyvybę maitina, remdamas liuanistinį švietimą, finansuodamas lietuvišką knygą, skatindamas premijomis kūrėją ir t.t.

Milijoninio LF mintis, tapusi 1962 metais kūnu, kaip iš LF apylinkėse pranešimo matyti, iki 1973 m. gruodžio mėn. 31 d. iš 3406 LF narių buvo sukaupta 895,771 dol. 33 ct. Tai ilgų 12 metų pastangų rezultatas.

Šiuo metu pagrindinis kapitalas yra padidėjęs ir, galimas daiktas, kad su a.a. J. Krukonio palikimu yra peržengta milijoninė riba. Čia pažymėtina, kad J. Krukonio atvejį yra žaviai efektingas. Bet kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad tokių Krukonų yra kiekvienoje Amerikos lietuvių kolonijoje. Jūs tik reikia surasti, kaip kad Patersone gyvenusį J. Krukonį suradęs LB apylinkės vald. pirm. A. Rugys, sugebėjęs jį įtikinti, kad testamentu užrašydamas savo turtą LF, pasistatys gražų, prasmingą ir pagarbų paminklą.

LF kapitalo telkimo organizacija buvo atremta į LB apylinkes, kurioms buvo nustatytos kvotos, deja, didžiąja dalimi labai neati tikusios apylinkių didumai bei pajėgumui, kas turėjo įtakos ir į rezultatus.

LF dirbo dešimtys LF igaliotinių, šimtai LB apylinkių valdybų narių bei talkininkų. Vaikščiojimai nuo durų prie durų, laiškai ir telefonas sukėlė šimtus ir tūkstančius dolerių. Kai dauguma LF narių yra šimtininkai, tačiau būta atvejų, kai vienos ar kitos specialiai LF vardu surengtos vakarienos metu buvo sutelkta net po 30,000 dol. Atskiri atvejai parodė, kad pas lietuvių yra pinigų ir kad jų pinigines atsidaso, kai prašoma konkrečiam ir aiškiam tikslui, susijusiam su Lietuvos laisve. Bet gal pats svarbiausias laidas yra pats vjaus darbininkas, jo idealistinis nusiteikimas, kai jis tiki reikalo svarbumu ir kai jis pats ne tik dirba, bet nesvyruodamas pagal savo išgales ir pats auksa, nes visada ir visur tikima tais žodžiais, kuriuos lydi darbai.

Pavyzdys visada turi magišką traukos jėgą. LF vado-

vybėje visą laiką buvo šitokie asmenys. Jie tvirtai tikėtojų ateities dienų idealu. Jie tiki Lietuvos prisikėlimu, žinodami, kad krašte ir išeivijoje šitam tikslui siekti reikia kovoti ir dirbti, kad šis kelias grįstas rūpesčiais, kuriuos lengvinti ir atėjo LF.

Per devynis šimtus tūkstančių dolerių dabartinis LF kapitalas yra graži suma, bet ji sudėta tik 3406 LF narių. Tai tik trupmeninė laisvajame pasaulyje esančių mūsų tautiečių dalis. Kokia palaima nušvistų, jeigu LF turėtų bent dešimterio-pai didesnį LF narių telkinį! Tada tai turėtų modernias patalpas pasaulio lietuvių archyviui, išaugtų didžiulė liuanistinė biblioteka, klestėtų lietuviškas teatras, be vargo į pasaulį keliautų knygą, lengvėtų laikraščio leidimo vargas ir t.t.

Šiandien, LF tapus realybe, jo vardu įtikinančiai kalbėti jau nebėra sunku, kviečiant naujus narius. Kasmetinės pelno paskirstymo sumos tvirtai byloja, kaip gavinančiai laistomi mūsų tautinės gyvybės želmenys bei kultūrinės apraiškos. Juk nuo 1962 m. vien tik liuanistinio švietimo reikalams iš LF buvo paskirta 127,327 dol. (Mokyklų priemonėms bei vadovėliams 53,175 dol., Lit. mokykloms remti 27,185 dol., Aukšt. lit. mokykloms 46,967 dol.). Liet. knygų leidimui buvo skirta 58,000 dol. Literatūros premijoms — 12,000 dol. Jaunimo literatūrai 15,000 dol. Ir t.t. Sunku įsivaizduoti, koks likimas visus šiuos gyvybinius reikalus būtų ištikęs, jei neturėtume LF

Nors LF yra visų mūsų bendrų pastangų vaisius, bet, kiek iš LF darbuotojų patiriame, pagrindinė LF atrama yra vyresniosios kartos asmenys, dirbą sunkesnius fizinius darbus ir kurių pinigines įplaukas yra gan kuklios. Jaunesnioji karta, čia išsimokslinusi geriau įsikūrusi, atokiau laikosi nuo LF. Į juos ypatingas žvilgsnis krypta, kai LF milijonui rengiamasi uždėti pabaigtuvių vainiką.

Bebaigiant LF pirmąjį milijoną, tenka visiems nuoširdiesiems LF darbininkams bei talkininkams peržiūrėti visų lietuviškų kolonijų lietuvių sąrašus ir, apsižvalgius, suintensyvinti pastangas, kad visi galėtų

• Perkant, ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

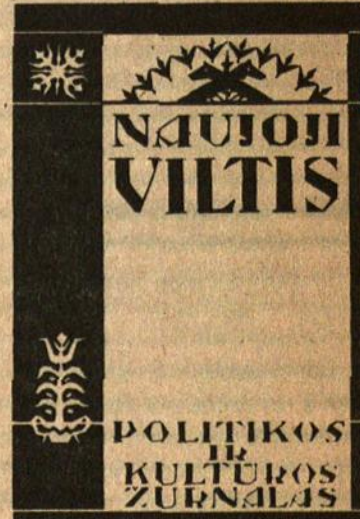
WANTED EXPERIENCED EXTRUDER OPERATORS AND BLOWN POLY OPERATORS. Steady work. Fringe benefits. Hourly rate based on qualifications. Apply to ROGER BACON GREAT PLAINS BAG CORP. P. O. Box 668 New Philadelphia, Ohio 44663 216-364-7711 An Equal Opportunity Employer (29-38)

WANTED AT ONCE JOURNEYMAN TOOL MAKERS Experienced on gages & fixtures LATHE HANDS DAY SHIFT No Die makers UNION CHOP 8 Years Experience Complete fringe benefits ELECTRIC CO. LANGLOIS 12730 Arnold (Corner of Glendale and Arnold) Redford Township, Mich. 313-538-2180 (34-37)

mėm džiaugtis sėkminga LF vjaus užbaiga. O tada turėtų prasidėti planavimas ir kitam milijoniniam fondui: Lietuvos Laisvės Fondui, kuris galėtų finansuoti mūsų politinės akcijos pastangas.

• Archyvas "LIETUVA" prašo Jūsų dėmesio ir pagalbos. Visi turi daugiau ar mažiau senų suvenyrų — prisimintinių objektų atvežtų iš Lietuvos. Vieni juos saugiai laiko, kiti laiko išmėtytus po namus, arba jau visai išmetę. Skaudu kai lietuvis miršta ir jo vaikai tuos objektus kaip "senelio liekanas" išmeta. Laikas susirūpinti, kad Jūsų vaikai to nepadarytų ir nebūtų nuostolio. Lituianistinius objektus, knygas, katalogus, laikraščius ir žurnalų komplektus ar pavienius numerius, nuotraukas, protokolus, ir organizacinius raštus, dokumentus, lakštus, vekselius, loterijos bilietus, žymių lietuvių laiškus, žetonus, medalius, antspaudas, Lietuvos produktų dėžutes, įpakavimus, etiketes, juostas, plakatus, paveikslus, plokšteles ir t.t. iki 1944 metų laikotarpio labai branginkime. Kas turėtų nors vieną "smulkmeną" ar daug senų objektų, ar iš Lietuvos, ar iš Amerikos lietuvių gyvenimo, prašome atsiųsti mūsų archyviui, kuris šiuos objektus saugos ateinančioms kartoms, tokiu būdu jie nežus. Reikalui esant, mūsų jaunieji specialistai mokės eksponatus restauruoti. Archyvas atviras visiems, ypač mūsų jaunimui, kuris juo ir naudojasi. Prašome objektus siųsti adresu: Archyvas "Lietuva", 921 Norwood, Melrose Park, Illinois 60160.

Raimundas Lapas

• Naujoji Viltis, kultūros ir politikos žurnalas, Nr. 6 jau išėjo iš spaudos. Šiame numeryje rašo:

E. Čekienė — Mūsų bendrieji sekimai, J. Puzinas — Lietuvos universitetų vaidmuo lietuvių tautinei kultūrai. J. Švoba — Gruodžio 17 perversmo priežasčių apžvalga. A. Budreckis — Vilniaus Vairas ir jo tautiškoji linkmė, J. Balys — L. Rėza ir jo Dainos, A. Budreckis — Voldemaras ir Vilniaus byla, A. Gustaitis — Lietuvis prieš tris šimtmečius išrado raketą, J. Jurevičius — Dr. Steponas Biežis.

Be to plati lietuviškos veiklos ir spaudos apžvalga, knygų recenzijos ir kt. žurnalą leidžia ALT S-ga ir Korp! Neo-Lithuania. Redaguoja dr. J. Balys, A. Laiškus ir dr. Br. Nemickas. Žurnalo kaina 3 dol. Gaunamas pas adm. Br. Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629. Spaudė Vilties spaustuvė Clevelande.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus. Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

★
Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★
Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

★
Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PARAMA MŪSŲ SPAUSTUVEI ATNAUJINTI

Naujai įsigytos rinkimo mašinos skolos išmokėjimui aukų atsiuntė:

- **ALT S-gos Elizabetho** skyrius visuotiniame susirinkime, atsižvelgdamas, kad Dirva dar turi nebaigusi skolos mokėjimą už naujai įsigytą rinkimo mašiną, nutarė padidinti savo įnašą Vilties draugijoje, per išd. Praną Damijonaitį atsiųsdama 100 dol.

- **Clevelando šaulių moterų** sekcija, per savo vadovę O. Mikulskienę įteikė 10 dol. spaustuvės atnaujinimo reikalam.

- **Detroito Lietuvių Kultūros Klubas** per pirm. A. Musteikį atsiuntė 10 dol. spaustuvės pagerinimui.

- **Petras Matiukas**, Rochester, N. Y., atnaujinamas prenumeratą, pridėjo auką 12 dol. įsigytos rinkimo mašinos skolos sumažinimui.

Visiems aukotojams, prisidėjusiems auka padėti mums išmokėti skolą už įsigytą naują rinkimo mašinėlę nuoširdžiai dėkojame.

Mašinėlė su visais priedais mums kainavo 8,219.15 dol. Iki šiam laikui Dirvos rėmėjai suaukojo 7,354.65 dol. Dar lieka mokėti — 864.50 dol. Būsime dėkingi skaitytojams, jei ir nedidele auka padės mums šią skolą išmokėti. Ačiū.

- **ALT S-gos Elizabetho** skyrius atsiuntęs 100 dol., savo įnašą Vilties draugijoje padidino iki 900 dol. Ačiū.

Los Angeles

PAVASARIO ŽIEDŲ BALIUS

Los Angeles Radijo Klubas š. m. gegužės 25 d., šeštadienį, 8 v. v. parapijos salėje ruošia "Pavasario žiedų" balių. Programoje solo ir duoetai, arijos ir dainos, kurias atliks solistai Stasė Pautienienė, Antanas Pavasaris ir pianistė Raimonda Apeikytė. Prie to bus vakarienė ir eilė kitų pajvairinimų. Šokiams gros Latvalos orkestras. Lietuviškoji ra-

dijo valandėlė savo transliacijomis atlieka svarbų kultūrinį darbą, tad atvykę į jos ruošiamą balių, šalia malonumo sau, kartu parems lietuvišką reikalą. (k)

- **Los Angeles žurnalistų** ruošiamą vakaronę įvyks š. m. gegužės mėn. 18 d., šeštadienį, 7 val. vakaro Karužių viloj "TRAKAI". Dienotvarkėje informacijos ir diskusijos tema: "Periodinė spauda dabar bolševikų valdomoj Lietuvoj".

SKAUTŲ BALIUS

Los Angeles skautų stovyklavietės komiteto surengtas tradicinis balius bal. 27 d. puikioje Castaway salėje, praėjo dideliu pasisekimu, gal ne tiek piniginiu, kiek lietuvišku atžvilgiu. Aukų gauta nedaug, bet užtai surinkta daug lietuviško jaunimo, kuris labai retai pasirodo kituose lietuviškuose parengimuose. Džiugu buvo savo tarpe matyti, ne tik mūsų draugus amerikiečius, bet ir tuos lietuvius, kurie tik labai neseniai ėmė didžiulius savo kilme ir, nors lietuviškai visiškai nemokėdami, vadina save lietuviais. Tai mums, lietuviams, turi didesnės reikšmės, negu keli doleriai.

Visa restorano aplinka, ponių tualetai, maistas ir nuotaika, prilygo pašonėje esančiam Holyvudui, tik skirtumas tas, kad visą vakarą viešpatvo lietuviškai skautiška dvasia. Lietuviška programa, lietuviškos dainos pertraukų metu. Daug prie šio balaus pasisekimo prisidėjo Rimas Dabšys, su entuziazmu ir humoru pravedęs programą ir tradicinius lietuviškus ratelių šokių. Jaunos skautukės, vadovaujamos solisto A. Pavasario, išpildė lietuviškų dainų pyne, į paskutinę jų biso dainą įsijungė ir visa salė. Jų jauni balseliai ir jaunatviškas perdavimas įnešė šiek tiek naujos dvasios į mūsų balių. Programoje dainavo: I. Bužėnaitė, O. Šepikaitė, I. Reivydaite, V. Irlikytė, R. Pavasarytė, kurios prieš tai labai vykusiai dainavo radijo valandėlės baliuje.

Didelė skautiška lietuviška padėka priklauso toms ponioms, kurios išplatino tiek daug bilietų, visiems svečiams ir viešnioms, kurie savo apsilankymu parėmė lietuvių skautų veikimą. P. Jasiukonis tą malonų vakarą įamžino savo aparatu ir tikrai jo puikios nuotraukos ilgai dar liks mūsų šaunaus balaus prisiminimu. Šio balaus nuotraukų galima gauti

Iš suruošto pobūvio su rašytoja Birute Pūkelevičiute. J. Gaižučio nuotrauka

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIŲ

ANTANAS GRINIUS

Literatūros šventė Detroite

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas balandžio 28 d. Lietuvių Namuose turėjo suruošęs literatūrinę šventę, kurią atsilankė apie 150 svečių. Šventė pradėta pirminko Antano Musteikio tartu žodžiu. Pasveikinęs atvykusius šventės programai pravedti pakvietė Stefą Kaunelienę.

Stefa Kaunelienė prieš pradėdama programą paprašė svečius laikytis ramiai ir nesikalbėti, nes visa atliekama programa yra rekorduojama.

— Mes Birutės Pūkelevičiūtės laukėme atvykstant į

dieną Birutė Pūkelevičiūtė netik atvažiavo, bet atsivežė ir du palydovus - aktorius Zitą K. Visockienę ir Vytautą Juodką. Toliau ji pažymėjo, kad B. Pūkelevičiūtė yra laimėjusi 5 premijas.

Birutei Pūkelevičiūtei priėjus prie mikrofono, Regina Juškaitė ir Kristina Pikunaitė papuošė ją puokšte gėlių.

Birutė Pūkelevičiūtė pirmiausia mums pasekė pasaką apie Rimą ir nikštuką barzduką. Ji papasakojo kaip jie ant debesėlio per Atlantą keliavo į Lietu-

Aktoriai Zita Visockienė ir Vytautas Juodka skaito ištrauką iš Birutės Pūkelevičiūtės premijuoto romano Naujų Metų istorija. J. Gaižučio nuotrauka.

klubo 20 metų sukakties minėjimą, tačiau tada buvo žiema ir pasitaikė labai blogas oras: sniegas ir pūgos neleido lėktuvams skristi į Detroitą. Birutė iš aerodromo turėjo grįžti į namus ir mes jos nesulaukėme. Šian-

pas P. Jasiukonį tel. 655-3599. V. Irl.

vą ir Trakus. Keliaudami giedojo: mudu skrendam per Atlantą, greit pasieksime kitą krantą. Taip vykusiai ir meniškai ji perdavė šią pasaką, kad jai baigus svečiai ilgai, ilgai plojo.

Toliau ji pasakojo apie savo literatūrinį kelią, kurį kaip ji pati kad pasakė, pradėjo poezija ir vėliau perėjo į prozą. Jos pasakymu, literatūroje visuomet sukosi du dalykai: meilė ir mirtis.

O literatūroje pereiti iš vienos šakos į kitą yra tas pats kaip nuo vieno darbo pereiti prie kito, kuriame reikalingi ir kiti įrankiai. Daug kas galvoja, kad moterų darbas literatūroje yra nerimtas. Ir aš savo raštuose vengiau vartoti slapyvardžius moteriškos giminės. Nevartoju ir vyriškos giminės, o tenkinsiu bendrosios giminės slapyvardžiais. Ji apie save taip išsitarė: — Aš esu kiškis su marga uodegyte. Ir čia ji padėklavo iš savo kūrybos "Rugsėjo šeštadienis", kur buvo kalbama apie laikrodininką Praną Gerulaitį ir jo klijentą Morą. Jai baigus vyko ilgi plojimai.

Toliau ji pasakojo apie savo romaną "Aštuoni lapai"

žiuoja, atbudusi ir sumišusi, pasakiusi į Kauną.

To romano ištrauka buvo baigiama pirmoji dalis. Stefa Kaunelienė padėjo ir visus pakvietė prie kavutės ir gardumynų. Svečiai kavą gėrė, o Birutė Pūkelevičiūtė pasirašinėjo ant jos išleistų knygų, kurias Vytautas Čižauskas pardavinėjo. Norėjau ir aš nusipirkti jos paskutinįją knygą Naujų Metų Istorija, gaila jau nebuvo.

Po pertraukos Birutė Pūkelevičiūtė mums perdavė eiliuotą pasaką "Aukso Žasis". Priminė Pilėnus ir pasakė, kad tai buvo tikrovė ir ne legenda.

Aktoriai Zita K. Visockienė ir Vytautas Juodka atliko fragmentą iš jos naujo romano laimėjusio Draugo premiją "Naujųjų Metų Istorija". Literatūrinė šventė baigiama lietuvių partizanų daina (raudos). Birutei Pūkelevičiūtei jas atliekant, kanklėmis pritarė Kristina Veselkaitė.

Stefa Kaunelienė padėjo programos atlikėjams.

Programa tęsėsi apie 4 valandas ir niekam nenusibodo.

Chicago

- **Dail. Jono Rimšos**, šiuo metu gyvenančio Santa Monica, Calif., tapybos darbų paroda vyks gegužės 10-19 d. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje. Atidarymas gegužės 10 d., penktadienį, 8 val. vak. Rengia "Margutis".

Sopranas Laima Stepaitienė-Smalenskaitė balandžio 6 d. Chicago bibliotekos auditorijoje, estų pianistei Reginei Vohma akompanuojant, visą valandą dainavo Mozarto, Martini, Lotti, Schuberto, Puccini, Banaičio ir Gruodžio kūrinius. Angliškai Fosterio ir Benedicto. Viso dainavo penkiomis kalbomis. Įvairių tautybių ir rasių klausytojai jos dainavimu buvo sužavėti. Rugsėjo pabaigoje ji maloniai sutiko pakartoti tą koncertą lietuviams Jaunimo Centre. V. A. Rackausko nuotrauka

Los Angeles skautų balaus programos dalyviai. Iš kairės: sol. A. Pavasaris su akordeonu, I. Bužėnaitė, O. Šepikaitė, I. Reivydaite, V. Irlikytė ir R. Pavasarytė. P. Jasiukonio nuotrauka